

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2019

544/2019

Tavaramerkkilaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään tavaramerkeistä sekä yhteisö- ja tarkastusmerkeistä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *tavaramerkillä* elinkeinotoiminnassa tavaroiden ja palvelujen tunnuksena käytettävää merkkiä, johon on saatu yksinoikeus tämän lain säännösten mukaisesti;
- 2) *EU-tavaramerkillä* Euroopan unionin tavaramerkistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1001, jäljempänä *EU-tavaramerkkiasetus*, 1 artiklassa tarkoitettua tavaramerkkiä;
- 3) *yhteisömerkillä* tavaramerkkiä, joka on tarkoitettu käytettäväksi yhteisömerkin haltijan jäsenten elinkeinotoiminnassa;
- 4) *tarkastusmerkillä* tavaramerkkiä, joka on tarkoitettu käytettäväksi tarkastuksen tai valvonnan kohteena olevia tavaroita tai palveluja varten;
- 5) *kansainvälisellä toimistolla* Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) kansainvälistä henkisen omaisuuden toimistoa;
- 6) *kansainvälisellä rekisteröinnillä* kansainvälisen toimiston suorittamaa tavaramerkin rekisteröintiä.

2 luku

Yksinoikeus tavaramerkkiin

3 §

Yksinoikeus rekisteröimällä

Yksinoikeus tavaramerkkiin saadaan rekisteröimällä tavaramerkki Patentti- ja rekisterihallituksen pitämään tavaramerkkirekisteriin tai hyväksymällä kansainvälinen rekisteröinti Suomessa voimassa olevaksi.

Yksinoikeudesta EU-tavaramerkkiin säädetään EU-tavaramerkkiasetuksessa.

HE 201/2018
TaVM 38/2018
EV 281/2018

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2015/2436/EU (32015L2436); EUVL L 336, 16.12.2015, s. 1

4 §

Yksinoikeus vakiinnuttamalla

Yksinoikeus tavaramerkkiin voidaan saada ilman rekisteröintiä, kun tavaramerkki on vakiintunut. Tavaramerkki katsotaan vakiintuneeksi, kun se on Suomessa kohderyhmässään yleisesti tunnettu haltijan tavaroiden tai palvelujen merkinä.

5 §

Yksinoikeuden sisältö

Elinkeinotoiminnassa ei ilman tavaramerkin haltijan suostumusta saa käyttää tavaroiden tai palvelujen tunnuksena:

- 1) merkkiä, joka on sama kuin samoja tavaroita tai palveluja varten rekisteröity tai vakiintunut tavaramerkki;
- 2) merkkiä, joka aiheuttaa yleisön keskuudessa sekaannusvaaran sen vuoksi, että se on sama tai samankaltainen kuin tavaramerkki, joka on rekisteröity tai vakiintunut samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja varten;
- 3) merkkiä, joka on sama tai samankaltainen kuin Suomessa laajalti tunnettu tavaramerkki, riippumatta siitä käytetäänkö sitä samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja varten, jos:
 - a) merkin aiheeton käyttö merkitsee epäoikeudenmukaisen edun saamista laajalti tunnetun tavaramerkin erottamiskyvystä tai maineesta; tai
 - b) merkin aiheeton käyttö on haitaksi laajalti tunnetun tavaramerkin erottamiskyvylle tai maineelle.

6 §

Yksinoikeuteen sisältyvä tavaramerkin haltijan oikeus kieltää merkin käyttö

Tavaramerkin haltijalla on oikeus kieltää 5 §:ssä tarkoitetun merkin käyttäminen elinkeinotoiminnassa, jos kysymyksessä on:

- 1) merkin käyttäminen tavaroissa tai palveluissa tai tavaroiden päällyksissä;
- 2) tavaroiden tarjoaminen, markkinoille saattaminen tai niiden varastoiminen tarjoamista tai markkinoille saattamista varten merkkiä käyttäen;
- 3) palvelujen tarjoaminen tai suorittaminen merkkiä käyttäen;
- 4) tavaroiden maahantuonti tai maastavienti merkkiä käyttäen;
- 5) merkin käyttäminen liikeasiakirjoissa tai markkinoinnissa;
- 6) merkin käyttö toiminimenä tai toiminimen osana;
- 7) merkin muu vastaava käyttäminen.

Tavaramerkin haltijalla on lisäksi oikeus kieltää 5 §:ssä tarkoitetun merkin käyttö vertailevassa mainonnassa, jos menettely olisi vastoin sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 2 a §:ää.

Tavaramerkin haltijalla on lisäksi oikeus kieltää tavaramerkin loukkausta valmistelevat toimenpiteet.

Yksinoikeudesta kauttakuljetuksessa säädetään 7 §:ssä.

7 §

Yksinoikeuteen sisältyvä oikeus kieltää kauttakuljetus

Rekisteröidyn tavaramerkin haltijalla on oikeus kieltää kolmansia osapuolia tuomasta elinkeinotoiminnan yhteydessä tavaroita kolmannesta maasta Suomeen, vaikka tavaroita ei luovuteta vapaaseen liikkeeseen, jos niissä on merkki, joka on sama kuin kyseisiä tava-

roita varten rekisteröity tavaramerkki, tai merkki, jota ei voida erottaa olennaisilta ominaisuuksiltaan tällaisesta tavaramerkistä.

Edellä 1 momentissa säädetty oikeus raukeaa, jos tavaroiden ilmoittaja tai tavaroiden haltija osoittaa, että rekisteröidyn tavaramerkin haltijalla ei ole oikeutta kieltää tavaroiden saattamista markkinoille maassa, joka on niiden lopullinen määränpää.

8 §

Yksinoikeuden rajoitukset

Yksinoikeus tavaramerkkiin ei estä toista käyttämästä elinkeinotoiminnassa hyvän liiketavan mukaisesti:

- 1) luonnollisen henkilön omaa nimeä tai osoitetta;
- 2) merkkiä, joka kuvailee tavaroiden tai palvelujen lajia, laatua, määrää, käyttötarkoitusta, arvoa tai maantieteellistä alkuperää, tavaroiden valmistusajankohtaa, palvelujen suoritusajankohtaa taikka muuta tavaroiden tai palvelujen ominaisuutta;
- 3) merkkiä, jolta muutoin puuttuu erottamiskyky; tai
- 4) tavaramerkkiä tavaroiden tai palvelujen tunnistamiseksi kyseisen tavaramerkin haltijan tavaroiksi tai palveluiksi tai viitattaessa niihin tavaramerkin haltijan tavaroina tai palveluina, kun tavaramerkin käyttäminen on tarpeen tavaroiden tai palvelujen käyttötarkoituksen osoittamiseksi tai muusta vastaavasta syystä.

9 §

Yksinoikeuden sammuminen

Tavaramerkin haltija ei saa kieltää merkin käyttämistä tavaroissa, jotka hän tai hänen suostumuksellaan joku muu on saattanut markkinoille Euroopan talousalueella kyseistä merkkiä käyttäen.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, tavaramerkin haltija saa kieltää merkin käyttämisen tavaroissa, jos tavaramerkin haltijalla on perusteltu syy vastustaa tavaroiden myöhempää tarjoamista tai markkinoille saattamista. Tavaramerkin haltija voi kieltää merkin käyttämisen erityisesti, jos tavaroiden kuntoa on muutettu tai laatua heikennetty sen jälkeen, kun ne on saatettu markkinoille.

10 §

Tavaramerkin esittäminen tietyissä julkaisuissa

Sanakirjan, tietosanakirjan, oppikirjan tai muun vastaavan julkaisun kustantajan on rekisteröidyn tavaramerkin haltijan pyynnöstä huolehdittava siitä, ettei tavaramerkkiä esitetä julkaisussa ilmoittamatta, että tavaramerkki on rekisteröity. Ilmoittamisvelvollisuus voidaan katsoa täytetyksi silloin, kun tavaramerkin yhteyteen merkitään tunnus ®.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös julkaisun levittämiseen tietoverkon välityksellä tai muulla sähköisellä tavalla.

Jos julkaisun kustantaja laiminlyö 1 momentissa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden, kustantaja on velvollinen kustannuksellaan huolehtimaan oikaisun julkaisemisesta sillä tavoin ja siinä laajuudessa kuin on kohtuullista.

Yksinoikeuden saamisen edellytykset

11 §

Tavaramerkin muodostavat merkit

Tavaramerkkinä voidaan rekisteröidä mikä tahansa merkki, jos:

1) sillä voidaan elinkeinotoiminnassa erottaa tavaramerkin haltijan tavarat tai palvelut toisen tavaroista tai palveluista; ja

2) se voidaan esittää tavaramerkkirekisterissä sellaisella tavalla, että viranomaiset ja yleisö voivat määrittää tavaramerkin haltijan saaman suojan selkeän ja täsmällisen kohteeseen.

Erottamiskykyisenä ei pidetä merkkiä:

1) joka voi kuvailla tavaroiden tai palvelujen lajia, laatua, määrää, käyttötarkoitusta, arvoa tai maantieteellistä alkuperää, tavaroiden valmistusajankohtaa, palvelujen suoritusajankohtaa taikka muuta niiden ominaisuutta;

2) josta on tullut elinkeinotoiminnassa yleisesti käytetty nimitys tavarasta tai palvelusta; tai

3) jolla ei muulla tavoin voida elinkeinotoiminnassa erottaa tavaramerkin haltijan tavaroita tai palveluita toisen tavaroista tai palveluista.

Vakiintumisella voidaan saada yksinoikeus myös muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun merkkiin.

Tavaramerkkinä ei voi vakiintumisenkaan perusteella olla sellainen merkki, joka muodostuu yksinomaan muodosta tai muusta ominaispiirteestä, joka:

1) on tavaralle tai palvelulle luonteenomainen;

2) on välttämätön teknisen tuloksen saavuttamiseksi; tai

3) vaikuttaa olennaisesti tavarain tai palvelun arvoon.

12 §

Ehdottomat hylkäys- ja mitätöintiperusteet

Tavaramerkkiä ei rekisteröidä, tai jos se on rekisteröity, se on mitätöitävä, jos:

1) merkkiä ei voida esittää tavaramerkkirekisterissä 11 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisella tavalla;

2) merkki ei 11 §:n 4 momentin mukaisesti voi olla tavaramerkkinä;

3) merkki ei ole 11 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 2 momentin mukaisesti erottamiskykyinen;

4) se on lain, yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen;

5) se on omiaan johtamaan yleisöä harhaan;

6) merkkiin on ilman asianomaista lupaa otettu valtion vaakuna, lippu tai muu tunnuskuva, suomalainen kunnan vaakuna taikka kansainvälisen valtioiden välisen järjestön lippu, vaakuna tai muu tunnuskuva tai tunnus, tai muu Suomea velvoittavaan kansainväliseen sopimukseen perustuva suojattu tunnus;

7) merkkiin on ilman asianomaista lupaa otettu rekisteröitävän tavaramerkin käyttökohteena olevia tai niiden kaltaisia tavaroita koskeva virallinen tarkastus- tai takumerkki taikka tarkastus- tai takuuleima;

8) merkkiin on ilman asianomaista lupaa otettu jotain sellaista, jonka ottaminen merkkiin voi aiheuttaa vaaran siitä, että yleisö sekoittaa tavaramerkin 6 tai 7 kohdassa tarkoitettuun merkkiin, lippuun, vaakunaan, tunnuskuvaan, tunnukseen tai leimaan;

9) sitä ei saa rekisteröidä Suomessa tai Euroopan unionissa suojatun alkuperänimityksen tai maantieteellisen merkinnän suojaa, viinejä koskevan perinteisen merkinnän suojaa tai aidon perinteisen tuotteen suojaa koskevan säännöksen mukaan;

10) merkki vastaa tai olennaisilta osin jäljittelee Suomessa tai Euroopan unionissa suojatun kasvilajikkeen lajikenimeä, ja tavaramerkkihakemuksen tai -rekisteröinnin kattamat tavarat tai palvelut ovat samaa tai läheistä sukua kasvilajikkeen kanssa;

11) tavaramerkkirekisterissä on jo samaa merkkiä koskeva aiempi yhteisömerkkihakemus tai -rekisteröinti samoille tavaroille tai palveluille;

12) tavaramerkkirekisterissä on jo samaa merkkiä koskeva aiempi tarkastusmerkkihakemus tai -rekisteröinti samoille tavaroille tai palveluille taikka tavaramerkkirekisterissä on ollut tällainen tarkastusmerkkirekisteröinti, jonka voimassaolo on päättynyt rekisteröinnin uudistamatta jättämisen vuoksi.

Tavaramerkki on mitätöitävä myös, jos tavaramerkin hakija on tehnyt rekisteröintihakemuksen vilpillisessä mielessä.

Tavaramerkkiä ei saa 1 momentin 3 kohdan nojalla jättää rekisteröimättä, jos tavaramerkki on ennen hakemispäivää tullut käytössä erottamiskykyiseksi kohderyhmänsä keskuudessa tavaramerkin hakijan tavaroiden tai palvelujen merkinä. Tavaramerkkiä ei saa 1 momentin 3 kohdan nojalla mitätöidä, jos tavaramerkki on ennen mitätöintiä koskevan hakemuksen tai kanteen vireilletulopäivää tullut vastaavalla tavalla käytössä erottamiskykyiseksi.

13 §

Suostumuksenvaraiset hylkäys- ja mitätöintiperusteet

Tavaramerkkiä ei rekisteröidä, tai jos se on rekisteröity, se on mitätöitävä, jos:

1) merkki on sama kuin samoja tavaroita tai palveluja varten rekisteröity tai vakiintunut aiempi tavaramerkki;

2) merkki aiheuttaa yleisön keskuudessa sekaannusvaaran sen vuoksi, että se on sama tai samankaltainen kuin aiempi tavaramerkki, joka on rekisteröity tai vakiintunut samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja varten;

3) merkki on sama tai samankaltainen kuin aiempi Suomessa tai Euroopan unionissa laajalti tunnettu tavaramerkki, riippumatta siitä käytetäänkö sitä samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja varten, jos:

a) merkin aiheeton käyttö merkitsee epäoikeudenmukaisen edun saamista laajalti tunnetun tavaramerkin erottamiskyvystä tai maineesta; tai

b) merkin aiheeton käyttö on haitaksi laajalti tunnetun tavaramerkin erottamiskyvylle tai maineelle;

4) se aiheuttaa vaaran, että yleisö sekoittaa sen toisen elinkeinonharjoittajan aiempaan suojattuun toiminimeen, aputoiminimeen, toiminimen vieraskieliseen käännökseen tai toissijaiseen tunnukseen:

a) jonka toimiala on sama tai samankaltainen tavara- ja palveluluettelon sisältämien tavaroiden tai palvelujen kanssa;

b) joka on erittäin hyvin vakiintunut ja yleisesti tunnettu, ja samankaltaisen tavaramerkin käyttäminen tietäisi toiminimen liikearvon sopimatonta hyväksikäyttöä; tai

c) joka on vakiintunut, ja toiminnan erityiseen laatuun nähden samankaltaisen tavaramerkin käyttäminen ilmeisesti vähentäisi toiminimen liikearvoa;

5) sen käyttö loukkaisi tekijänoikeuslain (404/1961) 1 §:ssä tarkoitettua aiempaa tekijänoikeutta teokseen tai 49 a §:ssä tarkoitettua aiempaa oikeutta määrätä valokuvasta;

6) sen käyttö loukkaisi toisen aiempaa mallioikeutta;

7) se luo mielikuvan toisen aiemmasta nimestä tai muotokuvasta, jollei nimi tai muotokuva ilmeisesti tarkoita jotakuta kauan sitten kuollutta;

8) tavaramerkin haltijan asiamies hakee tavaramerkin rekisteröintiä omissa nimissään ilman haltijan lupaa, ellei rekisteröinnille ole pätevää syytä;

9) alkuperänimitysten tai maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevan Euroopan unionin tai Suomen lainsäädännön mukainen alkuperänimitystä tai maantieteellistä merkintää koskeva hakemus on jätetty ennen tavaramerkin hakemispäivää tai etuoikeuspäivää, edellyttäen, että kyseinen nimitys tai merkintä myöhemmin rekisteröidään ja rekisteröinti antaa oikeuden kieltää myöhemmän tavaramerkin käytön.

Tavaramerkkiä ei myöskään rekisteröidä, jos tavaramerkki on sekoitettavissa ulkomailta suojattuun aikaisempaan tavaramerkkiin edellyttäen, että hakija on tehnyt rekisteröintihakemuksen vilpillisessä mielessä.

Edellä 1 momentin 1–2 kohdassa *aiemmalla tavaramerkillä* tarkoitetaan seuraavia tavaramerkkejä:

- 1) kansallista tavaramerkkiä tai tavaramerkkihakemusta, jonka hakemispäivä on aiempi tai jolla muuten on aiempi etuoikeus;
- 2) tavaramerkin hakemis- tai etuoikeuspäivänä vakiinnutettua tavaramerkkiä;
- 3) EU-tavaramerkkiä tai EU-tavaramerkkihakemusta, jonka hakemispäivä on aiempi tai jolla muuten on aiempi etuoikeus;
- 4) EU-tavaramerkkiä, jolla on EU-tavaramerkkiasetuksen 39 tai 40 artiklassa säädetty aiempuus kansallisesta tavaramerkistä tai Suomeen kohdennetusta kansainvälisestä rekisteröinnistä; tai
- 5) Suomeen tai Euroopan unioniin kohdennettua kansainvälistä rekisteröintiä, jonka rekisteröintipäivä tai laajentamispyyntönsä kirjaamispäivä on aiempi tai jolla muuten on aiempi etuoikeus.

Tavaramerkki voidaan 1 momentin 1–8 kohdan ja 2 momentin estämättä rekisteröidä, jos se, jonka oikeudesta on kyse, antaa siihen suostumuksensa. Tavaramerkkiä ei mitätöidä 1 momentin 1–9 kohdan perusteella, jos se, jonka oikeudesta on kyse, on antanut suostumuksensa.

14 §

Aikaisimman oikeusperusteen etusija

Jos useat vaativat yksinoikeutta tavaramerkkeihin, jotka ovat 5 §:ssä säädetyllä tavalla samoja tai samankaltaisia, etusija on sillä, joka voi vedota aikaisimpaan oikeusperusteseen.

15 §

Tavaramerkin haltijan passiivisuuden vaikutus

Yksinoikeus tavaramerkkiin säilyy aikaisemman tavaramerkin rinnalla, jos:

- 1) myöhempää tavaramerkkirekisteröintiä on haettu vilpittömässä mielessä tai myöhempi vakiintunut merkki on otettu käyttöön vilpittömässä mielessä; ja
- 2) aikaisemman tavaramerkin haltija ei ole ryhtynyt viiden vuoden kuluessa siitä, kun sai tietää myöhemmän tavaramerkin käytöstä, toimenpiteisiin myöhemmän tavaramerkin käytön estämiseksi.

Jos myöhemmin rekisteröityä tavaramerkkiä on käytetty ainoastaan osassa niistä tavaroista tai palveluista, joita varten se on rekisteröity, myöhempi yksinoikeus koskee tavaramerkin käyttöä vain kyseisten tavaroiden tai palvelujen osalta.

Tavaramerkin rekisteröinti

Hakemusmenettely

16 §

Rekisteröinnin hakeminen

Tavaramerkin rekisteröintiä haetaan sähköistä palvelua käyttäen Patentti- ja rekisterihallitukselta. Patentti- ja rekisterihallitus voi erityisestä syystä hyväksyä hakemuksen jättämisen paperisena.

Rekisteröintihakemuksen on sisällettävä:

- 1) hakijan tunnistetiedot;
- 2) luettelo tavaroista tai palveluista, joita varten rekisteröintiä haetaan; ja
- 3) merkin kuvaus, joka täyttää 11 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Tavaramerkin hakemispäivä on päivä, jona hakija jättää 2 momentissa säädetyt vaatimukset täyttävän hakemuksen Patentti- ja rekisterihallitukselle ja suorittaa hakemusmaksun.

Tavaramerkkihakemus voidaan jättää myös englannin kielellä, jolloin hakijan tulee valita hakemuksen käsittelykieleksi suomi tai ruotsi.

17 §

Tavaroiden ja palvelujen luokitus

Tavaroiden ja palvelujen luokitukseen sovelletaan rekisteröinnin hakemispäivänä voimassa olevaa tavaroiden ja palvelujen kansainvälisestä luokituksesta tavaramerkkien rekisteröimistä varten 15 päivänä kesäkuuta 1957 tehdyllä Nizzan sopimuksella vahvistetun luokitusjärjestelmän (*Nizzan luokitus*) mukaista painosta ja versiota.

Hakijan on luokiteltava ja ryhmiteltävä tavarat ja palvelut, joita varten rekisteröintiä haetaan, Nizzan luokituksen mukaisesti ja selkeästi ja täsmällisesti niin, että tämän perusteella voidaan määrittää haetun suojan laajuus.

Yleisten termien, mukaan lukien Nizzan luokituksen luokkaotsikoiden yleisnimikkeet, katsotaan kattavan kaikki nimikkeen tai termin kirjaimellisen merkityksen selkeästi kattamat tavarat tai palvelut.

18 §

Ulkomaiseen hakemukseen perustuva etuoikeus

Suomessa tehty tavaramerkin rekisteröintihakemus katsotaan tehdyksi samanaikaisesti kuin EU-tavaramerkkihakemus tai toisessa valtiossa tehty hakemus, jos rekisteröintiä haetaan Suomessa kuuden kuukauden kuluessa EU-tavaramerkkihakemuksen tekemisestä tai hakemuksen tekemisestä sellaisessa toisessa valtiossa, joka on liittynyt teollisoikeuden suojelemista koskevaan Pariisin yleissopimukseen (SopS 43/1975) tai Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen (SopS 5/1995). Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos tavaramerkin rekisteröintiä on haettu sellaisessa Suomen ulkopuolella tehdyssä hakemuksessa, jonka Patentti- ja rekisterihallitus erityisistä syistä katsoo sopimusvaltiossa tehtyyn hakemukseen rinnastettavaksi.

Saadakseen 1 momentissa tarkoitetun etuoikeuden hakijan on kirjallisesti pyydyttävä sitä 16 §:n 1 momentin mukaisessa hakemuksessa ja samalla ilmoitettava, missä ja milloin etuoikeuden perusteeksi ilmoitettu hakemus on tehty, sekä, niin pian kuin mahdollista, sen

hakemusnumero. Jos etuoikeus ei kohdistu kaikkiin tavaroihin tai palveluihin, on lisäksi ilmoitettava ne tavarat tai palvelut, joihin se kohdistuu.

Etuoikeus voi perustua ainoastaan ensimmäiseen 1 momentissa tarkoitettuun rekisteröintihakemukseen.

19 §

Kansainvälisessä näyttelyssä esittelemiseen perustuva etuoikeus

Jos hakija on käyttänyt tavaramerkkiä ensimmäisen kerran kansainvälisessä näyttelyssä esiteltyssä tavarassa tai palvelussa ja tavaramerkkiä haetaan rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona tavara tai palvelu ensiksi laitettiin näytteille, hakemus katsotaan tehdyksi mainittuna näytteille asettamispäivänä.

Etuoikeuspyyntö tulee esittää 16 §:n 1 momentin mukaisessa hakemuksessa ja samalla on ilmoitettava, missä ja milloin tavara tai palvelu on laitettu näytteille. Jos etuoikeus ei kohdistu kaikkiin tavaroihin tai palveluihin, on lisäksi ilmoitettava ne tavarat tai palvelut, joihin se kohdistuu.

20 §

Hakemuksen tai rekisteröinnin jakaminen

Tavaramerkkihakemus voidaan tavaramerkin hakijan pyynnöstä jakaa kahteen tai useampaan erilliseen hakemukseen. Jakamalla saatujen hakemusten hakemispäivänä pidetään alkuperäisen hakemuksen hakemispäivää. Jos joillakin alkuperäisen hakemuksen tavaroilla tai palveluilla on hakemispäivää aikaisempi etuoikeus, etuoikeus seuraa jaossa näitä tavaroita tai palveluita.

Mitä 1 momentissa säädetään hakemuksen jakamisesta, sovelletaan myös rekisteröinnin jakamiseen. Jakamista voi tällöin pyytää tavaramerkin haltija.

21 §

Puutteellisen hakemuksen käsittely

Jos hakemus ei täytä 16–19 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai jos rekisteröintiin kohdistuu 12–13 §:n mukainen hylkäysperuste, Patentti- ja rekisterihallitus asettaa kahden kuukauden määräajan puutteen korjaamista, lausunnon antamista ja selvityksen esittämistä varten.

Jollei hakija asetetun määräajan kuluessa anna lausuntoansa, esitä selvitystä tai korjaa puutteellisuutta, hakemus jätetään sillensä kehotetuilta osin. Muutoksenhakuun sillensä jättämistä koskevasta päätöksestä sovelletaan, mitä Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain (578/2013) 6 §:ssä säädetään. Hakija voi myös pyytää käsittelyn jatkamista siten kuin 22 §:ssä säädetään.

Jos rekisteröimiselle on olemassa este hakijan antaman lausunnon tai selvityksen jälkeenkin, hakemus hylätään näiltä osin. Patentti- ja rekisterihallitus voi kuitenkin antaa uuden kehotuksen, jos siihen on aihetta.

22 §

Hakemuksen käsittelyn jatkaminen

Jollei hakija puutteen korjaamista, lausunnon antamista ja selvityksen esittämistä varten asetetun määräajan kuluessa anna lausuntoansa, esitä selvitystä tai korjaa puutteellisuutta, hakemuksen käsittelyä kuitenkin jatketaan, jos hakija kahden kuukauden kuluessa asetetun määräajan päättymisestä:

- 1) pyytää käsittelyn jatkamista;

- 2) pyynnön yhteydessä antaa lausuntonsa, esittää selvitystä tai korjaa puutteellisuudet;
ja
3) suorittaa käsittelyn jatkamisesta määrätyn maksun pyynnön yhteydessä.

23 §

Kolmansien osapuolten huomautukset

Kolmannet osapuolet voivat tehdä ennen tavaramerkin rekisteröintiä Patentti- ja rekisterihallitukselle merkin rekisteröitävyyttä koskevia huomautuksia. Huomautuksen tekeminen ei tee sen tekijästä asianosaista rekisteröintimenettelyssä.

24 §

Tavaramerkin rekisteröinti ja rekisteröinnin julkaiseminen

Jos hakemus täyttää sille tässä laissa säädetty edellytykset, Patentti- ja rekisterihallitus rekisteröi tavaramerkin ja julkaisee rekisteröinnin verkkosivuillaan tai muulla yleisesti saatavilla olevalla tavalla.

25 §

Merkin muuttaminen

Merkkiin voidaan tavaramerkin hakijan tai haltijan pyynnöstä tehdä sellaisia vähäisiä muutoksia, jotka eivät muuta merkin kokonaisvaikutelmaa.

26 §

Tavaramerkkirekisterin tietosisältö, henkilötietojen käsittely ja tietojen luovutus

Patentti- ja rekisterihallitus ylläpitää tavaramerkkirekisteriä, johon merkitään sille toimitettuihin hakemuksiin ja asiakirjoihin sisältyvät tiedot, tavaramerkkien käsittelyn kannalta tarpeelliset henkilötä koskevat yksilöinti- ja yhteystiedot, haettua tai rekisteröityä tavaramerkkiä koskevat tiedot, tavaramerkin voimassaoloon ja laajuuteen liittyvät tiedot sekä tavaramerkkiin tai tavaramerkkihakemukseen kohdistuvat toimenpiteet.

Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee tavaramerkkirekisterin henkilötä koskevia yksilöinti- ja yhteystietoja seuraavissa tarkoituksissa:

- 1) tavaramerkkien ja tavaramerkkihakemusten hallinnointi siten kuin tässä laissa säädetään;
- 2) tavaramerkkejä koskevien menettelyiden toteuttaminen siten kuin tässä laissa säädetään;
- 3) viestintä hakijoiden ja menettelyn muiden osapuolten kanssa; ja
- 4) kertomusten ja tilastojen laatiminen.

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 13 §:n 2 momentissa ja 16 §:n 3 momentissa säädetään, jokaisella on oikeus saada tavaramerkkirekisteristä jäljennöksiä sekä tieto tavaramerkin hakijan tai haltijan nimestä ja kotipaikasta yleisen tietoverkon kautta yksittäisenä hakuna.

27 §

Rekisteröinnin ja merkinnän poistaminen

Sen estämättä, mitä hallintolain (434/2003) 50 §:n 2 momentissa ja 51 §:n 2 momentissa säädetään, Patentti- ja rekisterihallitus voi poistaa rekisteröinnin tai rekisteriin tehdyn merkinnän ja ratkaista asian uudelleen tavaramerkin haltijan vahingoksi ilman tämän suostumusta, jos rekisteröinti tai merkintä perustuu ilmeiseen asia-, menettely- tai kirjoi-

tusvirheeseen. Rekisteröinnin tai merkinnän poistaminen on tehtävä kahden kuukauden kuluessa rekisteröintihakemuksen hyväksymisestä tai rekisterimerkinnän tekemisestä.

Jos Patenti- ja rekisterihallitus saa kansainväliseltä toimistolta ilmoituksen kansainvälisestä rekisteröinnistä, jonka suojan alkamispäivä on aikaisempi kuin samaa merkkiä koskevan kansallisen rekisteröinnin ja kansainvälisen rekisteröinnin käsittämät tavarat tai palvelut ovat kokonaan tai osittain samat kuin kansallisen rekisteröinnin, Patenti- ja rekisterihallituksen tulee poistaa päätöksensä kansallisesta rekisteröinnistä ja ratkaista asia uudelleen.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti, jos Patenti- ja rekisterihallitus saa Euroopan unionin teollisoikeuksien virastolta (*EU-tavaramerkkivirasto*) ilmoituksen hakemuksesta EU-tavaramerkiksi tai pyynnön 102 §:ssä tarkoitetusta muuntamisesta.

28 §

Asiamiehet

Tavaramerkkirekisteriin voidaan merkitä asiamies, joka on oikeutettu edustamaan tavaramerkin hakijaa tai haltijaa tavaramerkkiä koskevissa asioissa ja ottamaan vastaan hakijan tai haltijan puolesta haasteen tiedoksiintoja, kutsuja ja muita asiakirjoja tavaramerkkiä koskevissa asioissa lukuun ottamatta rikosasioita koskevaa haastetta ja määräystä, jolla asianosainen on velvoitettu henkilökohtaisesti saapumaan oikeuteen. Asiamiehenä voi olla myös yhteisö.

Tavaramerkin hakijalla tai haltijalla, jolla ei ole kotipaikkaa Euroopan talousalueella, tulee olla 1 momentissa tarkoitettu asiamies, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella.

Jollei 2 momentissa tarkoitettulla tavaramerkin hakijalla tai haltijalla ole asianmukaisesti valtuutettua asiamiestä, Patenti- ja rekisterihallituksen on hakijan tai haltijan viimeksi ilmoitettua osoitetta käyttäen kehoitettava tätä kahden kuukauden määräajassa ilmoittamaan asiamies uhalla, että hakemus katsotaan peruutetuksi tai tavaramerkki poistetaan tavaramerkkirekisteristä.

Väitteentekijällä, jolla ei ole kotipaikkaa Euroopan talousalueella, tulee olla asiamies, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella ja joka edustaa väitteentekijää väiteasiassa. Muuten väitettä ei katsota tehdyksi.

Menettämistä tai mitätöintiä koskevan hakemuksen hakijalla, jolla ei ole kotipaikkaa Euroopan talousalueella, tulee olla asiamies, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella ja joka edustaa hakijaa menettämistä tai mitätöintiä koskevassa asiassa. Muuten hakemusta ei katsota tehdyksi.

Jos kansainvälisen rekisteröinnin haltija, jolla ei ole kotipaikkaa Euroopan talousalueella, haluaa antaa lausunnon Patenti- ja rekisterihallitukselle, hänen tulee käyttää asiamiestä, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella.

Hallintolain 12 §:n 1 momentista poiketen Patenti- ja rekisterihallitus voi pyytää asiamiestä toimittamaan valtakirjan, jos on erityistä aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.

29 §

Vastavuoroisuus ja todistus ulkomaisesta rekisteröinnistä

Tavaramerkki, joka on rekisteröity toisessa valtiossa, voidaan vastavuoroisesti rekisteröidä Suomessa sellaisena kuin se on rekisteröitynä toisessa valtiossa, jos rekisteröiminen ei ole ristiriidassa 11–13 §:n säännösten kanssa eikä tavaramerkki ole menettänyt erottamiskykyään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ulkomaista tavaramerkkiä vastavuoroisuuden perusteella rekisteröitäessä saa merkkiin tehdä vähäisiä muutoksia, jos ne eivät muuta merkin kokonaisvaikutelmaa.

Jos tavaramerkin rekisteröintiä hakee henkilö, joka ei harjoita elinkeinoa Suomessa, hakemukseen on liitettävä todistus siitä, että hakija on saanut saman merkin samanlaisia tavaroita tai palveluita varten rekisteröidyksi siinä toisessa valtiossa, jossa hakija harjoittaa elinkeinoa tai hänellä on kotipaikka taikka jonka kansalainen hän on.

Edellä 3 momentissa tarkoitettua todistusta ei kuitenkaan vaadita, jos vastaavaa selvitystä ei toisessa valtiossa vaadita siltä, joka on Suomen kansalainen tai jolla on täällä kotipaikka tai joka harjoittaa täällä elinkeinoa.

30 §

Rekisteröinnin kesto ja uudistaminen

Tavaramerkin rekisteröinti on voimassa kymmenen vuotta hakemispäivästä alkaen. Uudistaminen on voimassa kymmenen vuotta ja tulee voimaan rekisteröinnin päättymistä seuraavana päivänä.

Patentti- ja rekisterihallitus ilmoittaa tavaramerkin haltijalle rekisteröinnin päättymisestä vähintään kuusi kuukautta ennen rekisteröintikauden päättymistä. Ilmoittamatta jättäminen ei kuitenkaan vaikuta rekisteröinnin voimassaolon päättymiseen. Rekisteröinti voidaan uudistaa aikaisintaan vuotta ennen rekisteröintikauden päättymistä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen päättymisestä. Rekisteröintikauden päättymisen jälkeen tehdystä uudistamisesta tulee suorittaa korotettu maksu. Rekisteröinnin uudistamista haetaan Patentti- ja rekisterihallituksen sähköisessä palvelussa, minkä yhteydessä tulee suorittaa uudistamismaksu. Patentti- ja rekisterihallitus voi erityisestä syystä hyväksyä uudistamishakemuksen jättämisen paperisena. Jos paperisessa uudistamishakemuksessa ei ole yksilöity, mitä tavaroita tai palveluita uudistaminen koskee eivätkä suoritettut maksut riitä kaikkien tavaroiden tai palvelujen uudistamiseen, tavarat ja palvelut uudistetaan luokituksen mukaisessa järjestyksessä niin pitkälle kuin suoritettu maksu riittää. Paperisen uudistamishakemuksen tarkemmasta sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Jos rekisteröintiä ei ole uudistettu 2 momentin mukaisesti, tavaramerkki poistetaan tavaramerkkirekisteristä.

Väitemenettely

31 §

Väiteperuste

Patentti- ja rekisterihallitus voi kumota rekisteröinnin väitteen perusteella siltä osin kuin rekisteröinti ei täytä tämän lain mukaisia rekisteröinnin edellytyksiä. Jos rekisteröinnille ei ole estettä, väite hylätään.

32 §

Väitteen tekeminen

Väite pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla kahden kuukauden kuluessa rekisteröinnin julkaisemisesta Patentti- ja rekisterihallitukselle väitteen tekijän tunnistetiedot, tieto mihin rekisteröintiin ja rekisteröinnin kattamiin tavaroihin tai palveluihin väite kohdistuu sekä väitteen perusteet ja suorittamalla väitemaksu.

Väite voidaan kohdistaa niihin tavaroihin tai palveluihin tai osaan niistä, joita varten tavaramerkki on rekisteröity. Jos väite perustuu aiempaan oikeuteen, tulee väitteen tekijän olla tämän oikeuden haltija.

33 §

Väitemenettelyn keskeyttäminen

Väitemenettely keskeytetään kahdeksi kuukaudeksi väitteentekijän ja tavaramerkin haltijan yhteisestä kirjallisesta pyynnöstä. Pyyntö on jätettävä Patentti- ja rekisterihallitukselle väitemenettelyn aikana ennen kuin väiteasia on ratkaistu.

Väitemenettelyn keskeyttämisaikaa voidaan pidentää kahdesti, viisi kuukautta kerrallaan, osapuolten yhteisestä kirjallisesta pyynnöstä, joka tulee toimittaa Patentti- ja rekisterihallitukselle ennen käynnissä olevan keskeyttämisaajan päättymistä.

Keskeyttämisaika päättyy kumman tahansa osapuolen kirjallisesta ilmoituksesta Patentti- ja rekisterihallitukselle.

34 §

Tosiasiallisen käytön osoittaminen väitemenettelyssä

Väitemenettelyyn sovelletaan, mitä 49 §:n 2–5 momentissa säädetään aiemmin rekisteröidyn tavaramerkin, toiminimen, aputoiminimen ja EU-tavaramerkin haltijan velvollisuudesta osoittaa tavaramerkkinsä, toiminimensä tai aputoiminimensä käyttö mitätöintiä koskevan hakemuksen tai kanteen kohteena olevan tavaramerkin hakemis- tai etuoikeuspäivää edeltävän viiden vuoden ajalta. Ellei tavaramerkin haltija vetoa aiemman tavaramerkin, toiminimen, aputoiminimen tai EU-tavaramerkin tosiasiallisen käytön puuttumiseen lausussaan väitteestä ensimmäisen kerran, hän ei saa myöhemmin vedota siihen.

35 §

Väitteen tiedoksianto pantin- ja lisenssinhaltijalle

Jos väitteen kohteena olevaan tavaramerkkiin on tavaramerkkirekisteriin merkitty panttioikeus tai lisenssi, Patentti- ja rekisterihallituksen on annettava väite tiedoksi pantin- tai lisenssinhaltijalle ja varattava tälle tilaisuus lausua väitteestä määräajassa. Lausunnon antaminen ei tee sen tekijästä asianosaista väitemenettelyssä Patentti- ja rekisterihallituksessa.

5 luku

Tavaramerkistä luopuminen sekä tavaramerkin luovutus, panttaus ja lisensointi

36 §

Tavaramerkistä luopuminen

Tavaramerkin hakija tai haltija voi luopua tavaramerkistä tai tavaramerkkihakemukselta kaikkien tai joidenkin sellaisten tavaroiden tai palvelujen osalta, joita varten se on haettu, rekisteröity tai vakiintunut.

Tavaramerkki poistetaan kokonaan tai osittain tavaramerkkirekisteristä tavaramerkin haltijan pyynnöstä. Jos tavaramerkille on merkitty panttioikeus, tulee tavaramerkkirekisteristä poistamiselle tai osittaiselle poistamiselle olla pantinhaltijan suostumus. Jos tavaramerkille on merkitty lisenssi, tavaramerkin haltijan tulee osoittaa ilmoittaneensa lisenssinhaltijalle luopumisesta ennen tavaramerkin poistamisen merkitsemistä tavaramerkkirekisteriin.

Tavaramerkkihakemuksesta luopumiseen ja sen peruuttamiseen tavaramerkkirekisteristä sovelletaan, mitä 2 momentissa säädetään tavaramerkin poistamisesta tavaramerkkirekisteristä.

37 §

Tavaramerkin luovutus

Tavaramerkki tai tavaramerkkihakemus voidaan luovuttaa toiselle. Luovutus voi koskea kaikkia niitä tavaroita tai palveluja, joita varten tavaramerkki on haettu, rekisteröity tai vakiinnutettu, tai osaa niistä.

Tavaramerkki ja tavaramerkkihakemus siirtyvät elinkeinotoiminnan luovutuksen yhteydessä, ellei toisin ole sovittu tai ellei olosuhteista selvästi käy muuta ilmi.

38 §

Rekisterimerkintä tavaramerkin luovutuksesta

Rekisteröidyn tavaramerkin tai tavaramerkkihakemuksen luovutus on pyynnöstä merkittävä tavaramerkkirekisteriin. Merkitsemistä voi pyytää tavaramerkin hakija, haltija tai luovutuksensaaja.

Jos tavaramerkki muuttuu luovutuksensaajan käyttämänä harhaanjohtavaksi, merkintää luovutuksesta ei tehdä, ellei harhaanjohtavuutta poisteta tekemällä muutos tavaramerkkiin tai tavaramerkkihakemukseen.

Jos luovutusta ei ole merkitty tavaramerkkirekisteriin, se ei sido vilpittömässä mielessä olevaa kolmatta taikka tavaramerkin hakijan tai haltijan velkojia.

39 §

Tavaramerkin panttaus

Tavaramerkki tai tavaramerkkihakemus voidaan pantata.

Pantinhaltija voi aloittaa oikeudelliset toimenpiteet tavaramerkin loukkausta koskevassa asiassa, jos tavaramerkin haltija ei saatuaan tiedon tavaramerkin loukkauksesta itse ryhtydy kohtuullisessa ajassa toimenpiteisiin loukkauksen suhteen, tai ellei toisin ole sovittu.

40 §

Rekisterimerkintä panttauksesta

Rekisteröidyn tavaramerkin tai tavaramerkkihakemuksen panttaus on pyynnöstä merkittävä tavaramerkkirekisteriin. Merkitsemistä voi pyytää tavaramerkin hakija, haltija tai pantinhaltija.

Jos panttausta ei ole merkitty tavaramerkkirekisteriin, se ei sido vilpittömässä mielessä olevaa kolmatta taikka tavaramerkin hakijan tai haltijan velkojia.

Panttausmerkintä on poistettava tavaramerkkirekisteristä, kun panttauksen näytetään lakanneen tai kun pantinhaltija sitä pyytää.

41 §

Tavaramerkin ulosmittaus ja konkurssi

Oikeutta tavaramerkkiin tai tavaramerkkihakemukseen ei saa ulosmitata, ellei siihen ole perustettu ja merkitty panttioikeutta.

Jos tavaramerkin haltijan tai hakijan omaisuus luovutetaan konkurssiin, kuuluu tavaramerkki konkurssipesään.

42 §

Lisenssi

Tavaramerkin haltija tai hakija voi antaa toiselle luvan käyttää tavaramerkkiä (*lisenssi*).

Lisenssinhaltija saa luovuttaa oikeutensa edelleen ainoastaan, jos siitä on sovittu.

Tavaramerkin haltija voi vedota tavaramerkin antamiin oikeuksiin sellaista lisenssinhaltijaa vastaan, joka rikkoo lisenssisopimuksen määräyksiä seuraavissa asioissa:

- 1) sopimuksen kesto;
- 2) rekisteröinnin suojaama muoto, jollaisena merkkiä saa käyttää;
- 3) lisenssin kattamien tavaroiden tai palvelujen laajuus;
- 4) tavaramerkin käyttöalue; tai
- 5) lisenssinhaltijan valmistamien tavaroiden tai tarjoamien palvelujen laatu.

Lisenssinhaltija voi aloittaa oikeudelliset toimenpiteet tavaramerkin loukkausta koskevassa asiassa ainoastaan tavaramerkin haltijan suostumuksella, tai ellei toisin ole sovittu. Yksinomaisen lisenssin haltija voi kuitenkin aloittaa oikeudelliset toimenpiteet, jos tavaramerkin haltija ei saatuaan tiedon tavaramerkin loukkauksesta itse ryhdy kohtuullisessa ajassa toimenpiteisiin loukkauksen suhteen.

Lisenssinhaltijalla on oikeus yhtyä tavaramerkin haltijan vireille panemaan loukkausta koskevaan kanteeseen ja vaatia korvausta kärsimästään vahingosta.

43 §

Rekisterimerkintä lisenssistä

Rekisteröityyn tavaramerkkiin tai tavaramerkkihakemukseen kohdistuvasta lisenssistä on pyynnöstä tehtävä merkintä tavaramerkkirekisteriin. Merkitsemistä voi pyytää tavaramerkin hakija, haltija tai lisenssinhaltija.

Jos lisenssiä ei ole merkitty tavaramerkkirekisteriin, se ei sido vilpittömässä mielessä olevaa kolmatta taikka tavaramerkin hakijan tai haltijan velkojia.

Lisenssiä koskeva merkintä on poistettava tavaramerkkirekisteristä, kun lisenssin näytetään lakanneen tai kun lisenssinhaltija sitä pyytää.

44 §

Merkitsemis- ja muutospyyntöt

Tavaramerkin tai tavaramerkkihakemuksen luovutuksen, panttauksen tai lisenssin merkitsemistä taikka muuta tavaramerkkihakemukseen tai -rekisteröintiin kohdistuvaa muutosta voidaan pyytää Patentti- ja rekisterihallitukselta. Pyyntöjen tarkemmasta sisällöstä ja niihin liitettävistä asiakirjoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Jos pyyntö on puutteellinen tai pyynnön esittäjä ei suorita pyynnöstä säädettyä maksua, Patentti- ja rekisterihallitus asettaa kahden kuukauden määräajan puutteen korjaamista, lausunnon antamista ja selvityksen esittämistä varten. Pynnön käsittelyssä noudatetaan, mitä 21 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään puutteellisen hakemuksen sillensä jättämisestä ja hylkäämisestä sekä mitä 22 §:ssä säädetään hakemuksen käsittelyn jatkamisesta.

45 §

Tavaramerkin hakija ja haltija

Tavaramerkkiä koskevassa riita- tai muussa asiassa tavaramerkin haltijaksi katsotaan se, joka on viimeksi merkitty haltijana tavaramerkkirekisteriin. Tavaramerkkihakemusta koskevassa riita- tai muussa asiassa tavaramerkin hakijaksi katsotaan se, joka on viimeksi merkitty hakijana tavaramerkkirekisteriin. Kansainvälistä rekisteröintiä koskevassa riita- tai muussa asiassa tavaramerkin haltijaksi katsotaan se, joka on viimeksi merkitty haltijana kansainvälisen toimiston tavaramerkkirekisteriin.

Tavaramerkin menettäminen ja mitätöinti*Menettämisen- ja mitätöintiperusteet ja niiden vaikutukset*

46 §

Tosiasiallisen käytön puuttuminen

Tavaramerkin rekisteröinti voidaan menettää, jos tavaramerkin haltija ei ole viiden vuoden kuluessa rekisteröinnistä ottanut tavaramerkkiä tosiasialliseen käyttöön tavaroissa tai palveluissa, joita varten se on rekisteröity, tai jos tällainen käyttö on ollut viisi vuotta yhtäjaksoisesti keskeytyneenä, jollei haltija osoita käyttämättömyydelle päteviä syitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu viiden vuoden jakso rekisteröinnistä lasketaan päivästä, jona tavaramerkkiä vastaan ei voida enää esittää väitettä, tai jos väite on tullut vireille, päivästä, jona väitemenettelyn lopettavasta päätöksestä on tullut lainvoimainen tai väite on peruutettu. Kansainvälisten rekisteröintien osalta viiden vuoden jakso rekisteröinnistä lasketaan päivästä, jona tavaramerkkiä ei voida enää hylätä tai jona sitä vastaan ei enää voida esittää väitettä. Jos väite on tullut vireille, viiden vuoden jakso lasketaan edellä tässä momentissa säädetyllä tavalla. Jos Patentti- ja rekisterihallitus on ilmoittanut ehdottomiin tai suostumuksenvaraisiin hylkäysperusteisiin perustuvasta kieltäytymisestä, viiden vuoden jakso lasketaan päivästä, jona kieltäytymisestä on tullut lainvoimainen.

Rekisteröidyn tavaramerkin tosiasialliseksi käytöksi katsotaan myös:

- 1) tavaramerkin käyttäminen muodossa, joka poikkeaa rekisteröidystä merkistä vain sellaisilta osin, että poikkeaminen ei vaikuta tavaramerkin erottamiskykyyn;
- 2) merkin paneminen tavaroihin tai niiden päällyksiin vain maastavientiä varten; tai
- 3) tavaramerkin käyttö tavaramerkin haltijan suostumuksella.

Rekisteröintiä ei kuitenkaan menetetä, jos tavaramerkkiä on tosiasiallisesti käytetty viiden vuoden käyttämättömyysjakson päättymisen jälkeen, mutta ennen menettämistä koskevan hakemuksen tai kanteen vireille tuloa. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon sellaista tavaramerkin käyttöä, joka on tapahtunut menettämistä koskevan hakemuksen tai kanteen vireille tuloa edeltäneiden kolmen kuukauden kuluessa, jos käytön valmistelut aloitetaan vasta, kun tavaramerkin haltija on saanut tiedon siitä, että menettämistä koskeva hakemus tai kanne voidaan panna vireille.

Jos rekisteröinnin tosiasiallinen käyttämättömyys koskee vain joitakin niistä tavaroista tai palveluista, joita varten tavaramerkki on rekisteröity, rekisteröinti voidaan menettää vain näiden tavaroiden tai palvelujen osalta.

47 §

Tavaramerkin muuttuminen yleiseksi nimitykseksi tai harhaanjohtavaksi

Yksinoikeus tavaramerkkiin voidaan menettää, jos tavaramerkki on rekisteröinnin tai vakiintumisen jälkeen tullut:

- 1) tavaramerkin haltijan toiminnan tai toimimatta jättämisen vuoksi elinkeinotoiminnassa yleisesti käytetyksi nimitykseksi sellaisesta tavarasta tai palvelusta, jota varten se on rekisteröity tai vakiintunut; tai
- 2) harhaanjohtavaksi tavaramerkin haltijan tai haltijan suostumuksella tapahtuneen käytön seurauksena.

Jos 1 momentin mukainen menettämisperuste koskee vain joitakin niistä tavaroista tai palveluista, joita varten tavaramerkki on rekisteröity tai joille tavaramerkki on vakiintunut, yksinoikeus tavaramerkkiin voidaan menettää vain näiden tavaroiden tai palvelujen osalta.

48 §

Mitätöinti ehdottomilla ja suostumuksenvaraisilla mitätöintiperusteilla

Tavaramerkin mitätöintiperusteista säädetään 12 ja 13 §:ssä ja tavaramerkin haltijan passiivisuuden vaikutuksesta mitätöintiin 15 §:ssä. Mitätöinnissä on lisäksi huomioitava mahdolliset muuttuneet olosuhteet.

49 §

Tosiasiallisen käytön osoittaminen mitätöintiä koskevissa menettelyissä

Jos mitätöintiä vaaditaan aiemmin rekisteröidyn tavaramerkin nojalla, aiemmin rekisteröidyn tavaramerkin haltijan on myöhemmän tavaramerkin haltijan pyynnöstä osoitettava, että aiempaa tavaramerkkiä on tosiasiallisesti käytetty mitätöintiä koskevan hakemuksen tai kanteen vireillepanopäivää edeltävän viiden vuoden jakson aikana 46 §:ssä säädettyllä tavalla niissä tavaroissa tai palveluissa, joihin hakemus tai kanne perustuu, tai että käyttämättä jättämiseen oli pätevät syyt. Aiemmin rekisteröidyn tavaramerkin haltijan on osoitettava käyttö, jos aiemman tavaramerkin rekisteröimismenettely on saatu päätökseen vähintään viisi vuotta ennen mitätöintiä koskevan hakemuksen tai kanteen vireillepanoa.

Jos 46 §:ssä tarkoitettu viiden vuoden jakso oli päättynyt ennen myöhemmän tavaramerkin hakemis- tai etuoikeuspäivää, aiemman tavaramerkin haltijan on lisäksi osoitettava, että aiempi tavaramerkki oli otettu tosiasiallisesti käyttöön hakemis- tai etuoikeuspäivää edeltäneen viiden vuoden jakson aikana tai että käyttämättä jättämiseen oli pätevät syyt.

Aiempi tavaramerkki otetaan mitätöintiä koskevan hakemuksen tai kanteen tutkimisessa huomioon ainoastaan niiden tavaroiden tai palvelujen osalta, joissa sitä on osoitettu 1 tai 2 momentin mukaisesti käytetyn tai joiden osalta käyttämättömyydelle on pätevät syyt.

Jos aiemman tavaramerkin haltija ei osoita, että aiempaa tavaramerkkiä on 1 tai 2 momentin mukaisesti käytetty, mitätöintiä koskeva hakemus tai kanne hylätään.

Mitä 1–4 momentissa säädetään aiemmin rekisteröidystä tavaramerkistä, koskee myös aiemmin rekisteröityä toiminimeä ja aputoiminimeä. Toiminimen tosiasiallisesta käytöstä säädetään toiminimilain (128/1979) 19 §:n 2 momentin 3 kohdassa. Tämän pykälän 1–4 momenttia sovelletaan myös, jos aiempi tavaramerkki on EU-tavaramerkki. EU-tavaramerkin tosiasiallisesta käytöstä säädetään EU-tavaramerkkiasetuksen 18 artiklassa.

50 §

Aiemman tavaramerkin erottamiskyvyn tai laajan tunnettuuden puuttuminen esteenä tavaramerkin mitätöinnille

Tavaramerkkiä ei voida mitätöidä aiemman tavaramerkin perusteella, jos myöhemmän tavaramerkin hakemis- tai etuoikeuspäivänä:

- 1) aiempi tavaramerkki, joka voitaisiin mitätöidä 12 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla, ei ollut vielä tullut erottamiskykyiseksi 12 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla;
- 2) aiempi tavaramerkki ei ollut vielä tullut riittävän erottamiskykyiseksi, jotta merkien välillä olisi ollut 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sekaannusvaara, ja mitätöintiä koskeva hakemus tai kanne perustuu 13 §:n 1 momentin 2 kohtaan; tai
- 3) aiempi tavaramerkki ei ollut vielä laajalti tunnettu, ja mitätöintiä koskeva hakemus tai kanne perustuu 13 §:n 1 momentin 3 kohtaan.

51 §

Menettämisen ja mitätöinnin vaikutukset

Rekisteröidyllä tai vakiintuneella tavaramerkillä ei katsota olleen menettämistä koskevan hakemuksen tai kanteen vireillepanopäivästä alkaen tässä laissa tarkoitettuja vaikutuksia siltä osin kuin haltijan oikeudet on kumottu. Menettämistä koskevassa päätöksessä voidaan kantajan tai hakijan pyynnöstä vahvistaa aikaisempi päivä, jona jokin menettämisperuste on ilmennyt.

Rekisteröidyllä tavaramerkillä ei katsota alun perin olleen tämän lain mukaisia vaikutuksia siltä osin kuin tavaramerkki on mitätöity.

Menetetty tai mitätöity tavaramerkki poistetaan tavaramerkkirekisteristä menetetyiltä tai mitätöidyiltä osin.

52 §

Menettämisen tai mitättömyyden vahvistaminen jälkikäteen

Jos tavaramerkki tai Suomessa voimassa oleva kansainvälinen rekisteröinti on ollut perusteena EU-tavaramerkin aiemmuusvaatimukselle ja tavaramerkistä tai kansainvälisestä rekisteröinnistä on luovuttu tai sen voimassaolon on annettu päättyä, sen menettäminen tai mitättömyys voidaan vahvistaa jälkikäteen, edellyttäen, että menettämiseen tai mitättömyyteen olisi voitu vedota myös ajankohtana, jolloin tavaramerkistä luovuttiin tai jolloin sen voimassaolo päättyi. Tällöin aiemmuuden vaikutukset lakkaavat.

Tavaramerkin menettämistä ja mitätöintiä koskevien asioiden käsittely

53 §

Menettely

Tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä voidaan vaatia hakemuksella hallinnollisessa menettelyssä tai kanteella tuomioistuimessa. Menettämistä ja mitätöintiä koskevien asioiden käsittelystä hakemuksen perusteella Patentti- ja rekisterihallituksessa säädetään 54–57 §:ssä ja kanteen perusteella tuomioistuimessa 58–60 §:ssä.

54 §

Hakemus

Hallinnollinen tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskeva asia pannaan vireille toimittamalla Patentti- ja rekisterihallitukselle kirjallinen hakemus ja suorittamalla hakemusmaksu. Hakemuksessa on ilmoitettava vaatimus ja sen perusteet, hakijan tunnistetiedot sekä tieto siitä, mihin rekisteröintiin ja rekisteröinnin kattamiin tavaroihin tai palveluihin hakemus kohdistuu.

Jos mitätöintiä koskeva vaatimus perustuu aiempaan oikeuteen, hakemuksen saa tehdä vain tämän aiemman oikeuden haltija.

Menettämistä tai mitätöintiä koskeva asia voidaan panna vireille vasta 32 §:n 1 momentissa säädetyn väiteajan päätyttyä. Jos on esitetty väite, asia voidaan panna vireille, kun väitemenettelyn lopettavasta päätöksestä on tullut lainvoimainen tai kun väite on peruttu.

55 §

Tiedoksianto tavaramerkin haltijalle

Patentti- ja rekisterihallituksen on annettava 54 §:n 1 momentissa tarkoitettu hakemus todisteellisesti tiedoksi tavaramerkin haltijalle, tai jos tavaramerkkirekisteriin on 28 §:n 1 momentin mukaisesti merkitty asiamies, asiamiehelle, ja kehotettava tavaramerkin haltijaa lausumaan hakemuksesta määräajassa.

Jos tavaramerkin haltija ei anna lausuntoa, Patentti- ja rekisterihallitus voi siitä huolimatta tutkia ja ratkaista asian.

Jollei tavaramerkin haltija vetoa 49 §:ssä tarkoitettuun aiemman tavaramerkin, toiminnimen, aputoiminnimen tai EU-tavaramerkin tosiasiallisen käytön puuttumiseen lausuessaan hakemuksesta ensimmäisen kerran, hän ei saa myöhemmin vedota siihen.

56 §

Tiedoksianto pantin- ja lisenssinhaltijalle

Jos menettämistä tai mitätöintiä koskevan hakemuksen kohteena olevaan tavaramerkkiin on tavaramerkkirekisteriin merkitty panttioikeus tai lisenssi, Patentti- ja rekisterihallituksen on annettava hakemus tiedoksi pantin- tai lisenssinhaltijalle ja varattava tälle tilaisuus lausua hakemuksesta määräajassa. Lausunnon antaminen ei tee sen tekijästä asianosaista menettelyssä Patentti- ja rekisterihallituksessa.

57 §

Hakemuksen ratkaiseminen

Asia ratkaistaan hakemuksen ja sen johdosta annettujen lausuntojen perusteella.

Jos menettämistä koskeva hakemus perustuu tavaramerkin tosiasiallisen käytön puuttumiseen eikä tavaramerkin haltija ole esittänyt selvitystä tavaramerkin tosiasiallisesta käytöstä, tavaramerkin rekisteröinti menetetään hakemuksen mukaisesti kokonaan tai osittain, jollei hakemus ole ilmeisen perusteeton.

58 §

Kanteen vireillepano

Tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskeva asia pannaan vireille tuomioistuimessa nostamalla kanne tavaramerkin haltijaa vastaan.

Jos kanne perustuu 12 §:n 1 momentin 4 kohtaan, saa kannetta ajaa myös syyttäjä.

Jos mitätöintiä koskeva vaatimus perustuu aiempaan oikeuteen, kanteen saa nostaa vain tämän aiemman oikeuden haltija.

59 §

Tavaramerkin siirtyminen oikeudenkäynnin aikana

Kannetta tavaramerkin menettämiseksi tai mitätöinniksi saa ajaa alkuperäiseen vastajaan kohdistettuna, vaikka tavaramerkki olisi oikeudenkäynnin vireille panemisen jälkeen luovutettu toiselle. Tuomio, jolla kanne on hyväksytty, on voimassa myös luovutuksen saajaa kohtaan.

60 §

Käsittelyn lykkääminen

Tuomioistuin voi harkintansa mukaan lykätä käsittelyä sellaisessa tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskevassa asiassa, joka on pantu vireille tuomioistuimessa ennen kuin tavaramerkin myöntämisen jälkeinen väiteaika on päättynyt, tai ennen kuin väitteestä on annettu lainvoimainen päätös.

61 §

Vireilläolovaikutus ja oikeusvoima

Tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskevaa hakemusta ei oteta Patentti- ja rekisterihallituksessa tutkittavaksi, jos samaa tavaramerkkiä koskeva asia on vireillä tuomioistuimessa samojen asianosaisten välillä.

Tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskevan hakemuksen käsittely Patentti- ja rekisterihallituksessa raukeaa, jos samaa tavaramerkkiä koskeva asia tulee vireille tuomioistuimessa samojen asianosaisten välillä.

Edellä 58 §:ssä tarkoitettua tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskevaa kannetta ei oteta tuomioistuimessa tutkittavaksi, jos 54 §:ssä tarkoitetun samoja asianosaisia ja samaa tavaramerkkiä koskevan hakemuksen johdosta on annettu ratkaisu, johon voidaan hakea tai on haettu muutosta, eikä asiaa ole vielä lainvoimaisesti ratkaistu.

Jos tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskeva hakemus tai kanne on lainvoimaisesti ratkaistu, uutta menettämistä tai mitätöintiä koskevaa hakemusta tai kannetta ei oteta tutkittavaksi, jos asia koskee samoja asianosaisia, samaa tavaramerkkiä, samaa vaatimusta ja samoja perusteita, paitsi jos olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet.

7 luku

Seuraamukset tavaramerkkioikeuden loukkauksesta ja tuomioistuimen toimivalta*Seuraamukset tavaramerkkioikeuden loukkauksesta*

62 §

Kielto

Jos joku loukkaa yksinoikeutta tavaramerkkiin, tuomioistuin voi sakon uhalla kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta tekoa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto voidaan kohdistaa myös henkilöön, joka on ryhtynyt valmisteleviin toimenpiteisiin loukatakseen yksinoikeutta tavaramerkkiin.

63 §

Kieltoa koskevat poikkeukset

Tuomioistuin ei voi kieltää myöhemmän tavaramerkin käyttöä, jos:

- 1) aiemman tavaramerkin haltija on ollut passiivinen siten kuin 15 §:ssä säädetään;
- 2) myöhempää tavaramerkkiä ei mitätöitäisi sen vuoksi, että aiempaa tavaramerkkiä tai EU-tavaramerkkiä ei ole tosiasiallisesti käytetty siten kuin 49 §:ssä säädetään; tai
- 3) myöhempää tavaramerkkiä ei mitätöitäisi sen vuoksi, että jokin 50 §:ssä säädetty myöhemmän tavaramerkin mitätöinnin estävä peruste on käsillä.

Tuomioistuin ei voi kieltää myöhemmin rekisteröidyn EU-tavaramerkin käyttöä, jos kyseistä myöhempää tavaramerkkiä ei mitätöitäisi EU-tavaramerkkiasetuksen 60 artiklan

1 kohdan a–c alakohdan, 3 tai 4 kohdan, 61 artiklan 1 tai 2 kohdan tai 64 artiklan 2 kohdan nojalla.

Tuomioistuin ei voi kieltää aiemman tavaramerkin käyttämistä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, vaikka aiempaan oikeuteen ei voida vedota myöhempää tavaramerkkiä vastaan.

64 §

Keskeyttämismääräys

Tuomioistuin voi 62 §:n 1 momentissa tarkoitettua loukkausta koskevaa kannetta käsitellessään tavaramerkin haltijan vaatimuksesta määrätä lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjän taikka muun välittäjänä toimivan palvelun tarjoajan (*välittäjä*) sakon uhalla keskeyttämään tavaramerkkiä loukkaavaksi väitetyn käytön (*keskeyttämismääräys*). Keskeyttämismääräyksen antamisen edellytyksenä on, ettei sitä voida pitää kohtuuttomana ottaen huomioon tavaramerkin väitetyn loukkaajan, välittäjän ja tavaramerkin haltijan oikeudet. Keskeyttämismääräys ei saa vaarantaa kolmannen oikeutta lähettää ja vastaanottaa viestejä.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun kanteen nostamista tuomioistuin voi tavaramerkin haltijan hakemuksesta antaa keskeyttämismääräyksen, jos sen antamiselle on 1 momentissa säädetty edellytykset ja jos on ilmeistä, että tavaramerkin haltijan oikeuksien toteutuminen muutoin vakavasti vaarantuisi.

Tuomioistuimen on varattava sekä välittäjälle että väitetylle loukkaajalle tilaisuus tulla kuulluksi. Välittäjälle tiedoksianto voidaan toimittaa postitse tai sähköpostia käyttäen tai muulla sähköisellä tiedoksiantomenetelmällä.

Tuomioistuin voi pyynnöstä antaa 2 momentissa tarkoitetun keskeyttämismääräyksen sakon uhalla väliaikaisena varaamatta väitetylle loukkaajalle tilaisuutta tulla kuulluksi, jos asian kiireellisyys sitä välttämättä vaatii. Väliaikainen määräys on voimassa, kunnes toisin määrätään. Väitetylle loukkaajalle on väliaikaisen määräyksen antamisen jälkeen viipymättä varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Kun väitettyä loukkaajaa on kuultu, tuomioistuimen on viipymättä päätettävä, pidetäänkö määräys voimassa vai peruutetaanko se.

Keskeyttämismääräys tulee voimaan, kun hakija asettaa ulosottomiehelle ulosottokaaressa (705/2007) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun vakuuden. Mahdollisuudesta vapautua vakuuden asettamisesta säädetään oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 7 §:ssä. Edellä 2 tai 4 momentin nojalla annettu keskeyttämismääräys raukeaa, jollei 1 momentissa tarkoitettua kannetta nosteta tuomioistuimessa kuukauden kuluessa määräyksen antamisesta.

Keskeyttämismääräystä vaatineen on korvattava sille, jolle määräys on annettu, samoin kuin väitetylle loukkaajalle määräyksen täytäntöönpanosta aiheutunut vahinko sekä asiassa aiheutuneet kulut, jos 1 momentissa tarkoitettu kanne hylätään tai jätetään tutkimatta taikka jos asian käsittely jätetään sillensä sen vuoksi, että kantaja on peruuttanut kanteensa tai jäänyt saapumatta tuomioistuimeen. Sama on voimassa, jos keskeyttämismääräys 4 momentin nojalla peruutetaan tai 5 momentin nojalla raukeaa. Vahingon ja kulujen korvaamista koskevan kanteen nostamisessa noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 12 §:ssä säädetään.

65 §

Harhaanjohtavan tavaramerkin käytön kieltäminen

Jos tavaramerkki on harhaanjohtava, tai jos tavaramerkin haltija tai joku hänen suostumuksellaan käyttää tavaramerkkiä sillä tavoin, että yleisöä johdetaan harhaan, tuomioistuin voi siinä laajuudessa kuin katsotaan tarpeelliseksi sakon uhalla kieltää käyttämästä merkkiä.

66 §

Ilman suostumusta asiamiehen nimiin rekisteröity tavaramerkki

Jos tavaramerkki on ilman tavaramerkin haltijan suostumusta rekisteröity tavaramerkin haltijan asiamiehen nimissä, tavaramerkin haltijalla on oikeus kieltää asiamiestään käyttämästä tavaramerkkiä. Asiamies voidaan myös velvoittaa luovuttamaan sen nimiin rekisteröity tavaramerkki tavaramerkin haltijalle. Tavaramerkin luovutukseen sovelletaan, mitä 38 ja 44 §:ssä säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään ei sovelleta, jos asiamiehellä on ollut toiminnalleen pätevä syy.

67 §

Tosiasiallisen käytön osoittaminen kieltoasiassa

Kantajan velvollisuuteen osoittaa myöhemmän tavaramerkin haltijan pyynnöstä tavaramerkkinsä tai EU-tavaramerkkinsä tosiasiallinen käyttö kanteen vireillepanoa edeltäneen viiden vuoden jakson aikana sovelletaan, mitä 49 §:ssä säädetään aiemman tavaramerkin ja EU-tavaramerkin haltijan näyttövelvollisuudesta. Kantajan on esitettävä todisteet käytöstä, jos kantajan tavaramerkin tai EU-tavaramerkin rekisteröimismenettely on saatu päätökseen vähintään viisi vuotta ennen kanteen vireillepanoa. Tuomioistuimien ei voi kieltää myöhemmän tavaramerkin käyttöä siltä osin kuin kantajan oikeus voitaisiin vaatia menetettäväksi 46 §:n nojalla loukkauskanteen vireillepanon aikaan.

68 §

Vahvistuskanne

Tuomioistuimien voi kanteesta vahvistaa, onko oikeus tavaramerkkiin olemassa tai loukkaako tietty menettely yksinoikeutta tavaramerkkiin.

Pantinhaltija voi panna vireille vahvistuskanteen 39 §:n 2 momentissa säädetyillä edellytyksillä. Lisenssinhaltija voi panna vireille vahvistuskanteen 42 §:n 4 momentissa säädetyillä edellytyksillä.

69 §

Hyvitys ja vahingonkorvaus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta loukkaa yksinoikeutta tavaramerkkiin, on velvollinen suorittamaan loukatulle kohtuullisen hyvityksen merkin käyttämisestä sekä korvauksen kaikesta vahingosta, jonka loukkaus aiheuttaa. Jos huolimattomuus on vain lievää, korvausta vahingosta voidaan sovittaa.

Jos huolimattomuuttakaan ei ole, loukkaaja on velvollinen suorittamaan kohtuullisen hyvityksen merkin käyttämisestä.

70 §

Hyvitys- ja korvausoikeuden vanhentuminen

Hyvitystä ja korvausta vahingosta voidaan 69 §:n nojalla vaatia ainoastaan viimeisen viiden vuoden ajalta ennen kanteen vireillepanoa. Oikeus hyvitykseen ja korvaukseen vahingosta on menetetty, jos sitä koskevaa kannetta ei ole pantu vireille viiden vuoden kuluessa vahingon syntymisestä.

Jos kysymys on rekisteröidystä tavaramerkistä, hyvitystä ja korvausta vahingosta voidaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään kanteen vireillepanon määräajasta, vaatia ennen rekisteröintipäivää tapahtuneen loukkauksen johdosta, jos kanne pannaan vireil-

le vuoden kuluessa rekisteröintipäivästä. Tällöinkin korvausta voidaan vaatia vain viiden vuoden ajalta ennen kanteen vireillepanoa.

71 §

Muuttamis- ja hävittämiseseuraamukset

Tuomioistuin voi tavaramerkin haltijan vaatimuksesta määrätä, että loukkaava merkki on poistettava merkitystä omaisuudesta tai merkki on muutettava siten, ettei sitä enää voida käyttää väärin. Jos tällainen toimenpide ei ole toteutettavissa, määrätään loukkaavalla merkillä merkitty omaisuus hävitettäväksi tai tietyllä tavalla muutettavaksi. Tällöin tuomioistuin voi myös vaatimuksesta määrätä omaisuuden luovutettavaksi loukatulle korvausta vastaan.

Huolimatta siitä, onko loukkaus tahallinen tai ei, loukkaavalla merkillä merkitty omaisuus voidaan tuomioistuimen päätöksestä takavarikoida, jos loukattu sitä vaatii, ja asettaa, milloin se katsotaan tarpeelliseksi, hyväksyttävän vakuuden takavarikosta johtuvista kustannuksista sekä siitä vahingosta, joka takavarikosta saattaa koitua vastapuolelle. Takavarikkoon sovelletaan, mitä takavarikoimisesta pakkokeinolain (806/2011) 7 luvussa säädetään.

Kieltäessään 65 §:n nojalla tavaramerkin käyttämisen tuomioistuin voi määrätä, että kiellon vastaisesti käytetty merkki on poistettava merkitystä omaisuudesta tai merkki on muutettava niin, ettei se enää ole harhaanjohtava. Jollei tällainen toimenpide ole toteutettavissa, määrätään merkitty omaisuus hävitettäväksi tai tietyllä tavalla muutettavaksi.

72 §

Tuomioiden julkistaminen

Tuomioistuin voi tavaramerkin loukkausta koskevassa riita-asiassa kantajan vaatimuksesta määrätä, että vastaajan on korvattava kustannukset, jotka kantajalle aiheutuvat siitä, että hän soveltuvin toimin julkistaa tietoja lainvoimaisesta tuomiosta, jossa vastaajan on todettu loukkanneen yksinoikeutta tavaramerkkiin. Määräystä ei saa antaa, jos tietojen levittämistä on muussa laissa rajoitettu. Harkitessaan määräyksen antamista ja määräyksen sisältöä tuomioistuimen tulee ottaa huomioon julkistamisen yleinen merkitys, loukkauksen laatu ja laajuus, julkistamisesta aiheutuvat kustannukset ja muut vastaavat seikat.

Tuomioistuin määrää vastaajan korvattavien kohtuullisten julkistamiskustannusten enimmäismäärän. Kantajalla ei ole oikeutta korvaukseen, jos tietoja tuomiosta ei ole julkistettu tuomioistuimen määräämässä ajassa tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta.

73 §

Rinnakkaiset oikeudet

Tuomioistuin voi 8 §:n 1 kohdassa tai 15 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa määrätä, että toista tavaramerkkiä tai kumpaakin niistä saadaan käyttää vain määrättyllä tavalla muodostettuna, lisäämällä siihen paikannimi tai tavaramerkin haltijan nimi taikka rajaamalla sen käyttö koskemaan tiettyjä tavaroita tai palveluja, tiettyä aluetta taikka muulla vastaavalla tavalla.

74 §

Tavaramerkkirikkomus

Joka tahallaan loukkaa 3–9 §:n mukaista yksinoikeutta tavaramerkkiin tai EU-tavaramerkkiasetuksen mukaista yksinoikeutta EU-tavaramerkkiin käyttämällä samaa, samankaltaista, sekaannusvaaran aiheuttavaa tai olennaisilta ominaisuuksiltaan erottamattomista

sa olevaa merkkiä, tunnusta tai merkintää ilman tavaramerkin tai EU-tavaramerkin haltijan suostumusta tai tämän kiellon vastaisesti tai muulla tähän rinnastettavalla tavalla, on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain (39/1889) 49 luvun 2 §:ssä tarkoitettuna teollisoikeusrikoksena, *tavaramerkkirikkomuksesta* sakkoon.

Syyttäjä saa nostaa syytteen tavaramerkkirikkomuksesta vain, jos asianomistaja ilmoittaa sen syytteeseen pantavaksi.

Jos kyse on rekisteröityyn tavaramerkkiin perustuvan oikeuden loukkauksesta, rangaistus tuomitaan vain, jos loukkaus on tapahtunut rekisteröintipäivän jälkeen.

Tuomioistuimen toimivalta

75 §

Markkinaoikeuden toimivalta

Tähän lakiin perustuvat riita- ja hakemusasiat käsitellään markkinaoikeudessa. Riita- ja hakemusasioiden käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

EU-tavaramerkkiasetuksen 123 artiklassa tarkoitettuna EU-tavaramerkkejä käsittelevänä tuomioistuimena toimii markkinaoikeus.

Muutoksenhausta Patenti- ja rekisterihallituksen päätökseen tavaramerkkiä koskevassa asiassa säädetään Patenti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 6 §:ssä. Valitusasioiden käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa.

76 §

Helsingin käräjäoikeuden toimivalta

Syyte rikoslain 49 luvun 2 §:ssä tarkoitettu yksinoikeutta tavaramerkkiin loukkaavasta teollisoikeusrikoksesta ja tämän lain 74 §:n 1 momentissa tarkoitettu tavaramerkkirikkomuksesta käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua syyteasian yhteydessä voidaan käsitellä syytteessä tarkoitettu rikoksesta johtuva 69 §:n mukainen korvaus- ja hyvitysvaatimus sekä 71 §:n 1 ja 2 momentin mukainen vaatimus sen estämättä, mitä 75 §:ssä säädetään.

Tuomioistuin pysyy toimivaltaisena tutkimaan 2 momentissa tarkoitettua vaatimuksen, vaikka toimivallan perustaneissa olosuhteissa tapahtuu muutos vaatimuksen esittämisen jälkeen.

77 §

Patenti- ja rekisterihallituksen lausunto

Edellä 76 §:ssä tarkoitettua asiaa käsittelevän tuomioistuimen oikeuteen pyytää lausunto Patenti- ja rekisterihallitukselta sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 4 luvun 22 §:ssä säädetään markkinaoikeuden oikeudesta pyytää lausunto.

78 §

Asiantuntijan käyttäminen

Käräjäoikeudella voi olla teollisoikeusrikoksesta tai tavaramerkkirikkomuksesta koskevassa asiassa apunaan enintään kaksi asiantuntijaa. Asiantuntijana voi toimia tuomioistuinlain (673/2016) 17 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö.

Asiantuntijan on annettava kirjallinen lausunto käräjäoikeuden hänelle tekemistä kysymyksistä. Asiantuntijalla on oikeus tehdä kysymyksiä asianosaisille ja todistajille. Ennen asian ratkaisemista käräjäoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus lausua asiantuntijan lausunnosta.

Asiantuntijan palkkioon sovelletaan, mitä tuomioistuinlain 17 luvun 22 §:ssä säädetään asiantuntijajäsenen palkkiosta.

79 §

Kanteen vireille tulosta ja ratkaisusta ilmoittaminen Patentti- ja rekisterihallitukselle

Markkinaoikeuden on ilmoitettava Patentti- ja rekisterihallitukselle tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskevan 58 §:n mukaisen kanteen, 68 §:n mukaisen vahvistuskanteen sekä tavaramerkin luovuttamista koskevan 66 §:n mukaisen kanteen vireilletulosta. Patentti- ja rekisterihallitus merkitsee tiedon vireillä olevasta kanteesta tavaramerkki-rekisteriin.

Edellä 76 §:ssä tarkoitettua asiaa käsittelevän tuomioistuimen velvollisuuteen ilmoittaa ratkaisusta Patentti- ja rekisterihallitukselle sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 4 luvun 23 §:ssä säädetään markkinaoikeuden velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisusta.

8 luku

Yhteisö- ja tarkastusmerkit

80 §

Yhteisömerkki ja tarkastusmerkki

Yhteisömerkkeihin ja tarkastusmerkkeihin sovelletaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä, ellei tässä luvussa toisin säädetä.

Yksinoikeuden yhteisömerkkiin voi saada oikeushenkilö, jolla on jäseniä.

Yksinoikeus tarkastusmerkkiin saadaan vain rekisteröimällä. Tarkastusmerkin hakijan tai haltijan tulee tarkastaa tai valvoa tarkastusmerkkihakemuksessa yksilöityjä tavaroita tai palveluja taikka antaa niitä koskevia määräyksiä eikä hakija tai haltija saa harjoittaa liiketoimintaa, johon liittyy varmennettujen tavaroiden tai palvelujen tarjoaminen.

81 §

Yhteisö- tai tarkastusmerkkihakemus

Yhteisö- tai tarkastusmerkkihakemukseen on liitettävä selvitys hakijan toiminnan laadusta. Yhteisömerkkihakemukseen on liitettävä lisäksi oikeushenkilön säännöt. Selvitystä hakijan toiminnan laadusta tai oikeushenkilön sääntöjä ei tarvitse esittää, jos Patentti- ja rekisterihallitus saa kyseiset tiedot sen käytössä olevista rekistereistä.

Yhteisö- tai tarkastusmerkkihakemukseen on liitettävä merkin käyttömääräykset, joista ilmenee, kenellä on lupa käyttää merkkiä sekä muut merkin käyttämisen edellytykset, mukaan lukien seuraamukset käyttömääräysten vastaisesta käytöstä. Yhteisömerkkien käyttömääräyksissä on selvitettävä myös oikeushenkilöön jäseneksi liittymisen edellytykset.

Käyttömääräykset eivät saa olla lain, yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaisia.

82 §

Käyttömääräysten muuttaminen

Yhteisö- tai tarkastusmerkin haltijan on ilmoitettava Patentti- ja rekisterihallitukselle 81 §:n 2 momentissa tarkoitettujen käyttömääräysten muuttamisesta.

Muutettujen käyttömääräysten tulee täyttää 81 §:n 2 ja 3 momentin edellytykset ja ne tulevat voimaan siitä päivästä, jolloin muutos on hyväksytty ja merkitty tavaramerkkirekisteriin.

83 §

Täydentävät hylkäys- ja mitätöintiperusteet

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään tavaramerkin hylkäys- ja mitätöintiperusteista, yhteisö- tai tarkastusmerkkihakemus on hylättävä tai rekisteröinti mitätöitävä, jos:

- 1) hakemus tai rekisteröinti ei täytä 80 §:n 2 tai 3 momentissa tai 81 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;
- 2) yhteisömerkki on omiaan johtamaan yleisöä harhaan sen luonteen tai merkityksen osalta, erityisesti jos se on omiaan vaikuttamaan muulta kuin yhteisömerkiltä; tai
- 3) tavaramerkkirekisterissä on jo samaa merkkiä koskeva aiempi tavaramerkkihakemus tai -rekisteröinti samoille tavaroille tai palveluille.

84 §

Täydentävät menettämisperusteet

Sen lisäksi, mitä 46 ja 47 §:ssä säädetään, yksinoikeus yhteisö- tai tarkastusmerkkiin voidaan menettää, jos:

- 1) yhteisö- tai tarkastusmerkin haltija ei ryhdy kohtuullisiin toimenpiteisiin estääkseen käyttömääräysten vastaisen merkin käytön; tai
- 2) käyttömääräysten muutos on merkitty tavaramerkkirekisteriin 82 §:n 2 momentin vastaisesti, paitsi jos yhteisö- tai tarkastusmerkin haltija täyttää kyseisen säännöksen mukaiset edellytykset tekemällä uuden muutoksen käyttömääräyksiin.

Lisäksi yksinoikeus yhteisömerkkiin voidaan menettää, jos yhteisömerkin käyttäminen sen käyttöön oikeutettujen toimesta on johtanut siihen, että yhteisömerkki on omiaan johtamaan yleisöä harhaan sen luonteen tai merkityksen osalta, erityisesti jos se on omiaan vaikuttamaan muulta kuin yhteisömerkiltä.

85 §

Yhteisö- tai tarkastusmerkin tosiasiallinen käyttö

Yhteisö- tai tarkastusmerkin tosiasialliseksi käytöksi katsotaan myös se, että merkkiä käyttää yhteisö- tai tarkastusmerkin käyttöön oikeutettu.

86 §

Merkin tyyppin muuttaminen

Tavaramerkki voidaan muuttaa yhteisö- tai tarkastusmerkiksi edellyttäen, että 80 §:n 2 tai 3 momentissa ja 81 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät eikä merkkiin kohdistu 83 §:ssä säädettyjä hylkäys- tai mitätöintiperusteita. Yhteisömerkki voidaan muuttaa tarkastusmerkiksi edellyttäen, että 80 §:n 3 momentin ja 81 §:n mukaiset edellytykset täyttyvät. Yhteisömerkki voidaan muuttaa myös tavaramerkiksi.

Tarkastusmerkkiä ei voida muuttaa tavaramerkiksi tai yhteisömerkiksi.

87 §

Kanneoikeus yhteisö- tai tarkastusmerkkioikeuden loukkausta koskevassa asiassa

Yhteisö- tai tarkastusmerkin käyttöön oikeutettu voi aloittaa toimenpiteet yhteisö- tai tarkastusmerkin loukkausta koskevassa asiassa ainoastaan yhteisö- tai tarkastusmerkin haltijan suostumuksella, ellei toisin ole sovittu. Yhteisö- tai tarkastusmerkin käyttöön oikeutettu voi kuitenkin aloittaa oikeudelliset toimenpiteet, jos yhteisö- tai tarkastusmerkin haltija ei saatuaan tiedon yhteisö- tai tarkastusmerkin loukkauksesta itse ryhdy kohtuullisessa ajassa toimenpiteisiin loukkauksen suhteen.

Yhteisö- tai tarkastusmerkin haltija voi vaatia korvausta yhteisö- tai tarkastusmerkin käyttöön oikeutetun puolesta tämän kärsimästä vahingosta. Yhteisö- tai tarkastusmerkin käyttöön oikeutetulla on oikeus yhtyä yhteisö- tai tarkastusmerkin haltijan vireille panemaan loukkausta koskevaan kanteeseen ja vaatia korvausta kärsimästään vahingosta.

9 luku

Kansainväliset rekisteröinnit*Kansainvälinen rekisteröintijärjestelmä*

88 §

Kansainvälisen rekisteröinnin hyväksyminen ja julkaiseminen

Kansainvälinen rekisteröinti rekisteröidään kansainvälisessä toimistossa 14 päivänä huhtikuuta 1891 tehtyyn tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan sopimukseen liittyvän 27 päivänä kesäkuuta 1989 tehdyn Madridin pöytäkirjan (*Madridin pöytäkirja*) mukaisesti. Patentti- ja rekisterihallitus huolehtii Suomessa kansainvälistä rekisteröintiä koskevista tehtävistä ja julkaisee Suomessa voimassa olevan kansainvälisen rekisteröinnin verkkosivuillaan tai muulla yleisesti saatavilla olevalla tavalla.

Kansainväliseen rekisteröintiin sovelletaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä, ellei tässä luvussa toisin säädetä.

Suomalaiseen tavaramerkkiin tai tavaramerkkihakemukseen perustuva hakemus kansainväliseksi rekisteröinniksi

89 §

Kansainvälisen rekisteröinnin hakeminen

Suomalaiseen tavaramerkkirekisteröintiin tai vireillä olevaan tavaramerkkihakemukseen perustuvaa kansainvälistä rekisteröintiä voi hakea Suomen kansalainen tai se, jolla on Suomessa kotipaikka, tai yhteisö, joka harjoittaa jatkuvaa elinkeinotoimintaa Suomessa. Kansainvälistä rekisteröintiä haetaan toimittamalla englanninkielinen, kansainvälisen toimiston edellyttämässä muodossa oleva hakemus Patentti- ja rekisterihallitukselle ja suorittamalla hakemusta koskeva maksu.

90 §

Kansainvälisen hakemuksen vastaavuusedellytys

Patentti- ja rekisterihallitus tarkistaa, että kansainvälinen hakemus vastaa hakijan suomalaista tavaramerkkihakemusta tai -rekisteröintiä.

Jos 1 momentissa tarkoitettua vastaavuutta ei ole tai jos hakemus ei täytä 89 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, Patentti- ja rekisterihallitus kehottaa hakijaa korjaamaan kansainvälisen hakemuksen puutteet uhalla, että hakemus jätetään sillensä.

Jos 1 momentin mukainen vastaavuus on olemassa, Patentti- ja rekisterihallitus toimittaa todistuksen vastaavuudesta kansainvälisen hakemuksen mukana kansainväliseen toimistoon.

91 §

Kansallisen rekisteröinnin voimassaolon päättymisestä ilmoittaminen

Jos kansainvälisen rekisteröinnin perusteena olevan kansallisen rekisteröinnin voimassaolo tai kansallisen hakemuksen vireillä olo on päättynyt viiden vuoden kuluessa kansainvälisen toimiston antamasta rekisteröintipäivästä, Patentti- ja rekisterihallitus ilmoittaa asiasta kansainväliselle toimistolle ja pyytää kansainvälisen rekisteröinnin kumoamista kansainvälisen toimiston rekisteristä vastaavilta osin.

Suomeen kohdennettu kansainvälinen rekisteröinti

92 §

Kansainvälisen rekisteröinnin tutkiminen

Kun Patentti- ja rekisterihallitus saa kansainväliseltä toimistolta ilmoituksen kansainvälisestä rekisteröinnistä, joka koskee Suomea, Patentti- ja rekisterihallitus tutkii, onko rekisteröinnin voimassaololle Suomessa estettä.

Jos kansainvälisen rekisteröinnin kohteena oleva tavaramerkki ei täytä tämän lain mukaisia rekisteröintiedellytyksiä, Patentti- ja rekisterihallitus toimittaa kansainväliselle toimistolle kieltäytymisilmoituksen perusteluineen 18 kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettua kansainvälisen toimiston ilmoituksesta.

Jos kansainvälisen rekisteröinnin haltija antaa lausunnon Patentti- ja rekisterihallituksen 2 momentin mukaisen ilmoituksen johdosta eikä lausunnossa ole korjattu puutteellisuutta, josta kieltäytymisilmoituksessa on huomautettu, tai esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella tavaramerkin voitaisiin katsoa täyttävän tämän lain mukaiset rekisteröintiedellytykset, Patentti- ja rekisterihallitus tekee päätöksen, jonka mukaan kansainvälinen rekisteröinti ei ole voimassa Suomessa tai se on voimassa ainoastaan osittain.

Jollei kansainvälisen rekisteröinnin haltija asetetun määräajan kuluessa anna lausuntoansa, kansainvälinen rekisteröinti ei tule voimaan Suomessa ilmoituksessa huomauteuilta osin.

Patentti- ja rekisterihallitus julkaisee kansainvälisen rekisteröinnin verkkosivuillaan tai muulla yleisesti saatavilla olevalla tavalla siltä osin kuin rekisteröinnille ei ole estettä. Kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu, Patentti- ja rekisterihallitus toimittaa kansainväliselle toimistolle ilmoituksen siitä, miltä osin kansainvälinen rekisteröinti on Suomessa voimassa, tai siitä, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole lainkaan voimassa Suomessa, ja tekee vastaavat merkinnät tavaramerkkirekisteriin.

93 §

Väite kansainvälistä rekisteröintiä vastaan

Jos kansainvälistä rekisteröintiä vastaan tehdään väite, Patentti- ja rekisterihallitus lähettää ilmoituksen väitteestä ja sen perusteluista kansainväliselle toimistolle.

Jos kansainvälinen rekisteröinti ei täytä tämän lain mukaisia rekisteröinnin edellytyksiä, Patentti- ja rekisterihallitus tekee tehdyn väitteen johdosta päätöksen, että kansainvä-

linen rekisteröinti ei ole voimassa Suomessa tai se on voimassa ainoastaan osittain. Jos kansainväliselle rekisteröinnille ei ole Suomessa estettä, väite hylätään.

Kun väiteasia on lainvoimaisesti ratkaistu, Patentti- ja rekisterihallitus toimittaa kansainväliselle toimistolle ilmoituksen kansainvälistä rekisteröintiä koskevan väitteen ratkaisusta ja siitä seuraavasta kansainvälisen rekisteröinnin voimassaolosta Suomessa ja tekee väiteratkaisun johdosta merkinnät tavaramerkkirekisteriin.

94 §

Kansainvälisen rekisteröinnin voimassaolo ja oikeusvaikutus

Suomessa voimassa olevaksi hyväksyty kansainvälinen rekisteröinti on voimassa kansainvälisen toimiston antamasta rekisteröintipäivästä tai Suomeen kohdennetun kansainvälisen rekisteröinnin laajentamispöytäkirjan päivästä alkaen, ellei kansainvälisen toimiston rekisteriin merkitystä etuoikeudesta muuta johdu. Suomessa voimassa olevalla kansainvälisellä rekisteröinnillä on samat oikeusvaikutukset kuin kansallisella tavaramerkkirekisteröinnillä.

Kansainvälinen rekisteröinti on voimassa 10 vuotta kansainvälisen toimiston antamasta rekisteröintipäivästä alkaen. Kansainvälinen rekisteröinti voidaan uudistaa kansainvälisessä toimistossa Madridin pöytäkirjassa mainituin edellytyksin. Patentti- ja rekisterihallitus merkitsee tiedon kansainvälisen rekisteröinnin uudistamisesta tavaramerkkirekisteriin saatuaan uudistamisesta ilmoituksen kansainväliseltä toimistolta.

95 §

Kansainvälisen rekisteröinnin menettäminen tai mitätöinti

Kun kansainvälisen rekisteröinnin menettämistä tai mitätöintiä koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu, Patentti- ja rekisterihallitus lähettää kansainväliselle toimistolle ilmoituksen menettämisestä tai mitätöinnistä ja sen perusteluista ja tekee siitä johtuvat merkinnät tavaramerkkirekisteriin.

96 §

Kansallisen rekisteröinnin korvaaminen kansainvälisellä rekisteröinnillä

Jos tavaramerkin haltijalla on samaa merkkiä koskeva Suomessa voimassa oleva kansainvälinen rekisteröinti, kansainvälinen rekisteröinti korvaa kansallisen rekisteröinnin, jos kaikki kansallisen rekisteröinnin käsittämät tavarat tai palvelut sisältyvät kansainvälisen rekisteröinnin tavara- tai palveluluetteloon ja kansainvälinen rekisteröinti on myöhempi kuin kansallinen rekisteröinti.

Patentti- ja rekisterihallitus merkitsee pyynnöstä tavaramerkkirekisteriin, että kansainvälinen rekisteröinti korvaa kansallisen rekisteröinnin ja ilmoittaa asiasta kansainväliselle toimistolle.

97 §

Kansainvälisen rekisteröinnin poistaminen

Jos kansainvälinen rekisteröinti poistetaan osittain tai kokonaan kansainvälisen toimiston rekisteristä, Patentti- ja rekisterihallitus poistaa sen vastaavilta osin tavaramerkkirekisteristä.

98 §

Kansainvälisen rekisteröinnin voimassaolon päättyminen sen perusteena olevan kansallisen tavaramerkin voimassaolon päättymisen vuoksi

Jos kansainvälisen rekisteröinnin voimassaolo Suomessa on päättynyt sen vuoksi, että kansainvälisen rekisteröinnin perusteena olevan rekisteröinnin voimassaolo tai hakemuksen vireilläolo on päättynyt viiden vuoden kuluessa kansainvälisen toimiston antamasta rekisteröintipäivästä, ja kansainvälisen rekisteröinnin haltija hakee saman tavaramerkin rekisteröintiä Suomessa, katsotaan tällainen hakemus tehdyksi 94 §:n 1 momentissa tarkoitettuna päivänä sillä edellytyksellä, että:

- 1) hakemus tehdään kolmen kuukauden kuluessa kansainvälisen rekisteröinnin voimassaolon päättymisestä;
- 2) hakemuksen käsittämät tavarat tai palvelut sisältyivät Suomessa voimassa olleeseen kansainväliseen rekisteröintiin; ja
- 3) hakemus muutoin täyttää rekisteröinnille asetetut vaatimukset ja hakija suorittaa säädettyt maksut.

Patentti- ja rekisterihallitus merkitsee tavaramerkkirekisteriin, että kansallinen hakemus on perustunut kansainväliseen rekisteröintiin.

99 §

Kansainvälisen rekisteröinnin voimassaolon päättyminen sopimuksesta irtisanoutumisen vuoksi

Jos Suomessa voimassa olevan kansainvälisen rekisteröinnin voimassaolo päättyy sen vuoksi, että joku Madridin pöytäkirjaan liittynyt sopimuspuoli irtisanoo liittymisensä pöytäkirjaan ja kansainvälisen rekisteröinnin haltija hakee saman tavaramerkin rekisteröintiä Suomessa, katsotaan tällainen hakemus tehdyksi 94 §:n 1 momentissa tarkoitettuna päivänä sillä edellytyksellä, että:

- 1) hakemus tehdään kahden vuoden kuluessa siitä, kun irtisanominen tuli voimaan;
- 2) hakemuksen käsittämät tavarat tai palvelut sisältyivät Suomessa voimassa olleeseen kansainväliseen rekisteröintiin; ja
- 3) hakemus muutoin täyttää rekisteröinnille asetetut vaatimukset ja hakija suorittaa säädettyt maksut.

Patentti- ja rekisterihallitus merkitsee tavaramerkkirekisteriin, että kansallinen hakemus on perustunut kansainväliseen rekisteröintiin.

10 luku

Erinäiset säännökset

100 §

Patentti- ja rekisterihallituksen muutoksenhakuoikeus

Patentti- ja rekisterihallituksella on oikeus hakea valittamalla muutosta markkinaoikeuden päätökseen, jolla markkinaoikeus on kumonnut Patentti- ja rekisterihallituksen antaman päätöksen tai muuttanut sitä, siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 7 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään.

101 §

EU-tavaramerkki

EU-tavaramerkkiin sovelletaan, mitä 62–64, 68–72 ja 74 §:ssä säädetään tavaramerkin loukkauksesta, ellei EU-tavaramerkkiasetuksessa toisin säädetä. EU-tavaramerkin menettämistä tai mitätöintiä koskeva vastakanne pannaan vireille siten kuin 58 §:ssä säädetään. Mitätöintiä koskevan vastakanteen sijaan EU-tavaramerkin haltija voi vaatia tuomioistuinta velvoittamaan asiamiehen luovuttamaan EU-tavaramerkin haltijalle 66 §:n mukaisesti.

102 §

EU-tavaramerkin muuntaminen

EU-tavaramerkin, EU-tavaramerkkihakemuksen tai Euroopan unionin nimeävän kansainvälisen rekisteröinnin muuntamista kansalliseksi tavaramerkkihakemukseksi koskeva pyyntö, jonka EU-tavaramerkkivirasto on toimittanut Patentti- ja rekisterihallitukselle, käsitellään kansallisena tavaramerkkihakemuksena, jos hakija:

- 1) suorittaa säädetyt maksut;
- 2) antaa muusta kuin suomen-, ruotsin- tai englanninkielisestä muuntamispyynnöstä ja siihen kuuluvasta liitteestä Patentti- ja rekisterihallitukselle käännöksen edellä mainitulle kielelle ja ilmoittaa 16 §:n 4 momentissa säädetyt käsittelykielen;
- 3) ilmoittaa osoitteen, josta hakijan tavoittaa Euroopan talousalueella; ja
- 4) toimittaa tavaramerkin 16 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisen kuvauksen.

Saatuaan 1 momentissa tarkoitetun muuntamista koskevan pyynnön EU-tavaramerkkivirastolta, Patentti- ja rekisterihallituksen tulee varata hakijalle kahden kuukauden määräaika toimittaa 1 momentissa vaaditut tiedot.

Hakemuksella, joka perustuu EU-tavaramerkin tai EU-tavaramerkkihakemuksen muuntamiseen, katsotaan olevan sama hakemispäivä, etuoikeus ja aiemmuus Suomessa kuin EU-tavaramerkillä tai EU-tavaramerkkihakemuksella. Hakemuksella, joka perustuu Euroopan unionin nimeävän kansainvälisen rekisteröinnin muuntamiseen, katsotaan olevan hakemispäivänä kansainvälisen rekisteröinnin tai sen Euroopan unioniin kohdistuvan myöhemmän nimeämisen päivä sekä kansainvälisen rekisteröinnin etuoikeudet ja aiemmuudet soveltuvilta osin.

103 §

Tiedoksianto

Jos asiakirjaa tai päätöstä ei ole saatu annettua tiedoksi, Patentti- ja rekisterihallitus voi hallintolain 62 §:stä poiketen antaa asiakirjan tai päätöksen tiedoksi julkaisemalla asiaa koskevan ilmoituksen verkkosivuillaan tai muulla asianmukaisella tavalla. Päätös tai muu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi ilmoituksen julkaisemishetkellä.

104 §

Koneellinen allekirjoitus

Patentti- ja rekisterihallituksen päätös tai muu asiakirja, joka on valmistettu automaattisen tietojenkäsittelyn avulla, voidaan allekirjoittaa koneellisesti. Tästä on oltava maininta asiakirjassa.

544/2019

105 §

Maksut

Tähän lakiin perustuvasta Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteesta tulee suorittaa maksu, jonka määräytymisperusteista säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1032/1992) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

11 luku

Voimaantulo

106 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2019.

Tällä lailla kumotaan tavaramerkkilaki (7/1964) ja yhteismerkkilaki (795/1980).

107 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan hallinto- tai hallintolainkäyttöasian sekä riita-asian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan asian käsittelyyn myös haettaessa muutosta Patentti- ja rekisterihallituksen tai markkinaoikeuden päätökseen asiassa, johon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleisiin tavaramerkkihakemuksiin sovelletaan niiden rekisteröinnin jälkeen tämän lain säännöksiä lukuun ottamatta rekisteröinnin voimassaoloa koskevaa 30 §:n 1 momenttia ja väitemenettelyä koskevia 31–35 §:ää.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleiden mustavalkoista merkkiä koskevien rekisteröintihakemusten ja ennen tämän lain voimaantuloa rekisteröityjen mustavalkoisten tavaramerkkien katsotaan kattavan merkin kaikki värimuunnokset.

Tätä lakia sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa rekisteröityihin tavaramerkkeihin lukuun ottamatta rekisteröinnin voimassaoloa koskevaa 30 §:n 1 momenttia ja väitemenettelyä koskevia 31–35 §:ää.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, tavaramerkin yksinoikeuden loukkaukseen sovelletaan loukkauksen tekohetkellä voimassa olleita säännöksiä. Ennen tämän lain voimaantuloa yksinoikeuden loukkauksesta aiheutuneen vahingon korvaamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, vaikka vahinko on ilmennyt vasta tämän lain tultua voimaan.

Tavaramerkin hakijat tai haltijat, joiden tavaramerkkihakemus tai Suomeen kohdennettu kansainvälinen rekisteröinti on tullut vireille ennen 1 päivää lokakuuta 2012 ja joiden tavaramerkkihakemus tai -rekisteröinti kattaa koko Nizzan luokituksen mukaisen luokkaotsikon tietyssä tavara- tai palveluluokassa, voivat täsmentää tavara- ja palveluluetteloaan ilmoituksella. Ilmoitus tavara- ja palveluluettelon täsmentämisestä tulee toimittaa Patentti- ja rekisterihallitukselle viimeistään sinä päivänä, kun tavaramerkin voimassaolon uudistamista koskeva hakemus laitetaan vireille ensimmäisen kerran tämän lain tultua voimaan. Jos kuitenkin viimeinen mahdollinen päivä, jolloin tavaramerkin voimassaolo voidaan uudistaa, on kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, voi tavara- ja palveluluettelon täsmennysilmoituksen jättää viimeistään kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Ilmoituksessa on esitettävä tavarat ja palvelut 17 §:n 2 momentin mukaisesti. Täsmennys voidaan tehdä ainoastaan sellaisille tavaroille ja palveluille, jotka

tavara- ja palveluluettelon voidaan katsoa kattaneen tavaramerkin hakemispäivänä ja jotka luettelo edelleen kattaa. Jos täsmennysilmoitus ei täytä 17 §:n 2 momentin edellytyksiä, Patentti- ja rekisterihallitus kehottaa tavaramerkin hakijaa tai haltijaa korjaamaan puutteellisuudet. Jos puutteellisuuksia ei korjata, tavara- ja palveluluettelo jää puutteellisilta osin voimaan siinä muodossa kuin se oli ennen täsmennysilmoituksen tekemistä. Patentti- ja rekisterihallitus merkitsee 17 §:n 2 momentin edellytykset täyttävän tavara- ja palveluluettelon täsmennyksen tavaramerkkirekisteriin. Patentti- ja rekisterihallitus ilmoittaa tavaramerkkien haltijoille täsmennysmahdollisuudesta rekisteröinnin voimassaolon uudistamista koskevan ilmoituksen yhteydessä.

Tavaramerkin hakijat tai haltijat, joiden tavaramerkkihakemus on tullut vireille aikaisintaan 1 päivänä lokakuuta 2012 ja viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2013 ja joiden tavara- ja palveluluettelo sisältää luokkaotsikon lisäksi viittauksen Nizzan luokituksen aakkoselliseen luetteloon, voivat täsmentää tavara- ja palveluluetteloa 6 momentin mukaisesti ilmoittamalla ne tavaramerkin hakemishetkellä Nizzan aakkoselliseen luetteloon kuuluneet tavarat tai palvelut, jotka tavaramerkin halutaan kattavan. Jos tavaramerkin hakija tai haltija ei ilmoita täsmennyksestä, Patentti- ja rekisterihallitus täydentää 6 momentin mukaisen määräajan päätyttyä tavara- ja palveluluetteloa Nizzan aakkoselliseen luetteloon hakemishetkellä kuuluneilla tavaroilla ja palveluilla ja poistaa tavara- ja palveluluettelosta viittauksen Nizzan aakkoselliseen luetteloon.

Jos tavaramerkin hakija tai haltija ei ilmoita 6 momentin mukaisesti tavara- ja palveluluettelon täsmennyksestä, Patentti- ja rekisterihallitus täydentää tavara- ja palveluluettelon sellaisiin tavaramerkkihakemuksiin tai rekisteröinteihin, joiden tavara- ja palveluluettelot sisältävät viittauksen kaikkiin tietyn luokan tavaroihin tai palveluihin taikka jotka on haettu ennen 1 päivää huhtikuuta 1996 ja sisältävät pelkän tavara- tai palveluluokan numeron. Tavara- tai palveluluetteloksi merkitään tällöin tavaramerkin hakemispäivänä voimassa ollut Nizzan luokituksen mukainen luokkaotsikko kyseisessä luokassa.

Edellä 6 momentissa tarkoitettua tavaramerkin tavara- ja palveluluetteloa tulkitaan 17 §:n 3 momentin mukaisesti:

1) sen jälkeen, kun 6 momentissa säädetty täsmennysilmoitus on lainvoimaisesti ratkaistu;

2) sen jälkeen, kun tavaramerkin uudistamishakemus on pantu vireille eikä tavara- ja palveluluettelon täsmennystä ole ilmoitettu; tai

3) alkaen seuraavasta päivästä siitä, kun lain voimaantulosta on kulunut kuusi kuukautta, jos tavara- ja palveluluettelon täsmennystä ei ole ilmoitettu kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta 6 momentissa säädettyissä tilanteissa.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleeseen tavaramerkkilakiin, sen asemasta sovelletaan tätä lakia.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Elinkeinoministeri Mika Lintilä